

Nro.
01
2024

Henkilö
SITRAN JÄÄSKELÄINEN: POLARI-
SAATIO ON KOHUA LIEVEMPÄÄ 22

Työssä
HÄIRINTÄÄN KAIVATAAN
AKTIIVISTA PUUTTUMISTA 28

Ilmiö
NUORIIN RIKOKSEN-
TEKIJÖIHIN VOI VAIKUTTA 32

Juristiuutiset

Juristnytt

Juristiuutiset.fi

Oikeudenmukaista maailmaa rakentamassa

Kansainvälinen oikeusvaltiotyö vahvistaa
myös rauhaa. 14

Vuoden vaikuttavin juridiikan ja
liike-elämän koulutus- ja
verkostoitumistapahtuma

Legal Business Garden

16.5.2024

Korjaamo, Helsinki

Legal Business Gardenissa koet juridiikan ja liiketoiminnan ajankohtaisimmat ilmiöt huippuasiantuntijoiden johdolla! Tunnettujen asiantuntijoiden puheenvuoroissa aiheina ovat mm. tekoäly, hallitusohjelman työelämäkirjaukset ja EU:n lähivuosien haasteet ja mahdollisuudet. Workshopeissa pureudutaan yritys juridiikan ja liike-elämän kiinnostavimpiin teemoihin, kuten dataregulaatioon, tulevaan vastuullisuussäätelyyn ja tekoälytyökaluihin. Päivä huipentuu Salaisen puutarhan iltajuhlaan.

Päälavalla puhuvat mm.

Juhana Brotherus

Mikko Hyppönen

Vesa Puttonen

Suvi Knaapila

Tapahtuman juontaa
Peter Nyman

Tutustu ohjelmaan ja varmista paikkasi: legalbusinessgarden.fi

Päyhteistyökumppanit:

DITTMAR & INDRENIUS

Yhteistyökumppanit:

JURISTILIITTO
JURISTFÖRBUNDET

[KOUTSICOACH.COM](https://koutsicoach.com)

 WECKSTRÖM ATTORNEYS

VMIT

EDITA

14

PINNALLA

Suomalaiset rakentavat oikeusvaltiota kehittyviin maihin – mutta hajanaisesti. Oikeusvaltiokeskus yhdistää toimijoita työn vahvistamiseksi.

22

HENKILÖ

Atte Jääskeläiselle juristikoulutus oli peruskartta yhteiskuntaan. Yliasiemiehenä hän haluaa edistää yhteiskunnallisten innovaatioiden ratkaisukeskeisyyttä.

38

ARKIPÄIVÄ

JUKOn toiminnanjohtaja Mari Keturin johtotähti on tavoite hyvästä työelämästä. Hän kiittää itselleen uran varrella osuneita esihenkilöitä.

42

TIEDON VÄÄRTI

Tekoälyn tukema reaaliaikainen kasvojentunnistus voi vaarantaa perusoikeudet.

20

Vaikuttamassa

Liiton valtuuskunnan vaalivuosi on alkanut. Ehdokkuutta kannattaa jo pohtia.

28

Työssä

Moni ei ilmoita seksuaalisesta häirinnästä, koska ei usko työnantajan toimiin.

32

Ilmiö

Nuorisoa koskevassa rikoslaissa on useita korjattavissa olevia puutteita.

48

Svenska sidor

Många framtida finskspråkiga jurister väljer svenska som studiespråk. Det finns många orsaker till detta.

50

Pykälöiden

Professori Mikko Vuorenpää arvostaa Lapin yliopiston prosessioikeuden tutkijakuntaa.

- 5 Pääkirjoitus
- 9 Puheenvuoro
- 10 Lyhyesti
- 30 Susanna Reinboth
- 31 Jäsenyhdistys
- 37 Heikki Halila
- 41 Pulma ja ratkaisu
- 47 Oikkarit
- 52 Nimitykset
- 53 Urapalvelut
- 54 Antti Innanen
- 55 Viisi nopeaa

Lue myös verkosta!

- › Uusi perhevapaalaki on tuonut isien pitämiin vapaisiin pientä nousua
- › Kännykkäkuria kouluihin lain voimalla?
- › Oikein koottu ansioluettelo korostaa hakijan parhaita puolia

VASTUULLISTA JOURNALISMIA -MERKKI on osoitus siitä, että kyseistä merkkiä käyttävä julkaisu on sitoutunut noudattamaan Julkisen sanan neuvoston Journalistin ohjeita. Merkkiä käyttävä media pyrkii tarkistamaan tietonsa mahdollisimman hyvin, ja mahdollisissa virhetilanteissa media korjaa virheensä tai vastaa siitä JSN:lle. Lue lisää oikeusistasi ja merkistä sekä Journalistin ohjeista osoitteesta vastuullistajournalismia.fi

JURISTIKIRJE

ajankohtaiset 1.2024 Tilaa juristikirje: almatalent.fi/uutiskirjeet

JURISTI 2024 -kysely – osallistu!

Vastaa ja vaikuta!

Juristikirje tutkii keväällä tilaajien keskuudessa, mitä juristeille kuuluu ja mitä alalla tapahtuu.

Kysely lähetetään kaikille Juristikirjeen tilaajille. Vastaa kyselyyn.

Jollet jo tilaa Juristikirjettä, tilaa se nyt veloituksetta: almatalent.fi/uutiskirjeet

JULKAISIJA

Juristiliitto — Juristförbundet
Uudenmaankatu 4–6 B, 00120 Helsinki
puhelin 09 8561 0300
www.juristiliitto.fi, www.juristiutiset.fi

TOIMITUS

Juristiliitto
Janne Laukkanen, päätoimittaja
Marjo-Riitta Oksa, viestinnän asiantuntija
Merilla Kivineva, viestinnän asiantuntija
etunimi.sukunimi@juristiliitto.fi
juristiutiset@juristiliitto.fi

Otavamedia Oy

Uudenmaankatu 10, 00015 Otavamedia
yrityksille.otavamedia.fi
Diana Törnroos, tuottaja
Outi Rinne, tuotantokoordinaattori
etunimi.sukunimi@otava.fi

TOIMITUSNEUVOSTO

Ira Hietanen-Tanskanen, pj, Pentti Ajo, Annette Alén,
Petri Alkiora, Karoliina Huuskonen, Pirkko Janas,
Silvia Korpisola, Vesa Korpela, Tiina-Leena Kurki,
Janne Laukkanen, Minna Melender, Juha Nurro,
Petra Spring, Sinituuli Suominen, Jore Tilander,
Matti Vaattovaara, Mirjami Ylinen

OSOITTEENMUUTOKSET

palvelut@juristiliitto.fi

TILAUKSET

Kestotilaus 12 kk 98 euroa
Marjo Rintala
puhelin 09 8561 0300
marjo.rintala@juristiliitto.fi

ILMOITUSMYNTI

Asiakasmedia Jaatinen Oy
anne.joukainen@asiakasmedia.fi
ari.suominen@asiakasmedia.fi

KANSIKUVA

Anna-Kaisa Jormanainen

PAINATUS

Grano Oy

ISSN 2954-1905 (painettu)
ISSN 2954-1913 (verkköjulkaisu)

80. vuosikerta

Lehden vuosikertanumerointia on korjattu vuoden 2024 alussa. Vuonna 2009 tapahtuneen virheen vuoksi vuosikertanumeroinnissa on ollut yhden vuoden heitto vuosina 2009–2023. Nyt vuosikertanumerointi on oikein ja vuosi 2024 on siis lehden 80. vuosikerta.

Painos 15 700
Aikakausmedia ry:n jäsen

Copyright © Otavamedia Oy

Lehden sisältöä ei saa osittainkaan jäljentää ilman toimituksen kirjallista lupaa. Toimitus ei vastaa tilaamatta lähetetyistä materiaaleista. Kirjoittajien artikkeleissa esittämät mielipiteet ovat heidän omiaan eivätkä välttämättä edusta julkaisijayhteisön kantaa.

ILMESTYSPÄIVÄT

2/2024 (URA).....10.4.
3/2023.....12.6.   4/2023.....18.9.
5/2023.....6.11.   6/2023.....11.12.

Juristiutiset on 100-prosenttisesti kierrätyskelpoinen.

Vinkkejä juristin urapolulle

Perehdy erityisesti oikeustapauksiin, ne opettavat oikeuden soveltamista. Huomioi oikeuden eurooppalaistuminen ja kansainvälistyminen. Perustiedot ihmisoikeuksista auttavat sinua ymmärtämään myös yhteiskunnallista keskustelua. Tunnista poikkitieteellisyys merkitys.

Seuraa sitä mikä motivoi sinua. Etsi ammatillista intohimoasi. Mieti uramahdollisuuksia monipuolisesti, sillä aina ehtii kyllä urautua.

Perehdy huolella, mutta opi myös lopettamaan. Riittävän hyvä riittää, täydlistä ei tarvitse tavoitella.

Tutustu ihmisiin, löydä kiinnostavia kollegoita – tai vaikka elämäsi rakkaus. Löydä omat tapasi haltioitua jostain ihan muusta kuin työstä.

Nämä eivät ole tekoällyn antamia vinkkejä, vaan lehtemme Henkilöjuttusarjassa viime vuosina haastatelluilta kysytyjä vinkkejä juristin polulle. Hyvin inhimillisiä sellaisia.

Juttusarjaa suunniteltaessa pidin ajatuksesta, että esitämme haastatelluille aina tämän vakiokysymyksen. Samalla kuitenkin ennakoin, että vakiokysymys saattaa mennä piankin vaihtoon, jos vastaukset olisivat kovin toisensa kaltaisia.

Olinpa väärässä.

Päätoimittajana lehden juttuja tulee luettua monessa vaiheessa toimitusprosessia. Mutta valmiissakin lehdessä tykkään vielä katsoa tuoreen vinkin urapolulle. Monesti ne osuvat meihin kaiken ikäisiin lukijoihin. Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa uuteen asiaan perehtymistä, haltioitumista, innostumista tai (työ)elämän tarkastelua uudella tavalla.

Tämänkertainen Henkilöjuttusarjan haastateltava kehottaa panostamaan filosofiaan ja elämän ikaikaisiin kysymyksiin! Katso tarkempi vastaus sivulta 24.

Antoisia lukuhetkiä.

Janne Laukkanen

päätoimittaja

✉ janne.laukkanen@juristiliitto.fi

🐦 @LaukkanenJanne

Osallistu läsnä tai etänä.

TULE HAKEMAAN KÄYTÄNNÖN TYÖKALUJA
TYÖHÖSI KONKURSSIASIOIDEN PARISSA

Konkurssioikeuspäivä

6.3. Helsinki tai etänä | Lue lisää ja ilmoittaudu [juristiliitonkoulutus.fi](https://www.juristiliitonkoulutus.fi)

Päivän aikana käsiteltäviä aiheita tarkastellaan monipuolisesti eri näkökulmista. Seminaari antaa käytännön työkaluja konkurssiasioiden parissa työskenteleville.

Seminaarin ohjelmassa muun muassa

- konkurssiasiamiehen katsaus
- ajankohtaiskatsaus lainsäädäntöhankkeista
- minkälaisiin velallisyhtiön tapahtumiin syyttäjät syyteharkinnassa kiinnittävät erityistä huomiota
- tilintarkastajan velvollisuudet maksukyvyttömyyden uhatessa.

Seminaarin puheenjohtajana toimii **Samu Uoti**, HPP Asianajotoimisto Oy.

Juristiliiton jäsenet ja julkinen sektori 671 € (yksityinen sektori 895 €).

Seminaarit maalis-huhtikuu 2024

YHTEISÖOIKEUS JA YRITYSTOIMINTA

4.3.....	Osakeyhtiöpäivä.....	895 €
8.–21.3.....	Raportointipäivät.....	1 350 €*
14.3.....	Whistleblowing ja investigaatiot – sisäiset selvitykset yhdessä päivässä.....	895 €
26.3.....	Rakennusalan maksukyvyttömyys ja konkurssi.....	895 €
23.4.....	Osakeyhtiölaki ja kannustinjärjestelmät.....	895 €
huhtikuu.....	Compliance ja riskienhallinta.....	895 €

TYÖOIKEUS

5.–6.3.....	Yrityskaupat ja työoikeus.....	1 395 €
19.3.....	Muutosneuvottelut – neuvotteluiden suunnittelu, käytännön toteutus ja neuvotteluiden jälkeen tehtävät toimenpiteet.....	895 €
21.3.....	Työoikeuden oikeustapauspäivä.....	895 €
16.–17.4.....	Työsuhteen päättäminen ja lomauttaminen.....	1 395 €
23.4.....	Häirintäpäivä – näin puutut häirintään ja hoidat selvitysprosessin työpaikalla.....	895 €

JULKISOIKEUS

7.3.....	Tietopyynnöt.....	895 €
13.–25.3.....	Julkiset ICT-hankinnat I–II.....	1 350 €*
24.4.–20.5.....	Julkiset hankinnat I–II.....	1 350 €*

ICT, TIETOSUOJA JA IPR

11.–20.3.....	AI Governance Professional (AIGP) Etätoteutus, ilta.....	2 300 €*
14.–15.3.....	Henkilötietojen luovutukset ja kaupallinen hyödyntäminen.....	1 395 €
20.3.....	ChatGPT juristin työssä.....	895 €
11.–12.4.....	Certified Information Privacy Manager (CIPM).....	2 300 €*
19.4.....	Tietosuojan vaikutusten arviointi (DPIA).....	895 €
25.4.....	Tietosuojan oikeustapauspäivä.....	895 €

SOPIMUKSET

huhtikuu.....	Vahingonkorvaus ja sopimukset.....	895 €
9.4.....	Sopimusriitapäivä.....	895 €

RIKOS- JA PROESSIOIKEUS

25.4.....	Talousrikospäivä.....	895 €
toukokuu.....	Verorikospäivä.....	895 €

YMPÄRISTÖ JA RAKENTAMINEN

4.4.–22.5.....	Rakennusurakan yleiset sopimusehdot – YSE 1998 -seminaarisarja.....	2 435 €
22.4.....	Kiinteistökehitys ja kaavoitus.....	895 €

ALENNUS Juristiliiton jäsenille ja julkiselle sektorille -25 %, pl. * merkityt tuotteet.

JURISTILIITON KOULUTUS

Tutustu ja ilmoittaudu juristiliitonkoulutus.fi

Juridiikan asiantuntijan parhaat työvälineet

Tilaa osoitteesta [SHOP.ALMATALENT.FI](https://shop.almatalent.fi)

**MUISTA
JÄSENALE
-20 %**

Pasi Leppänen, Johanna Sorvettula,
Auli Valli-Lintu

HYVINVOINTIALUE

Järjestäminen, hallinto ja talous

Joulukuu 2023, sh. 129 €

Lasse Lehtonen,
Mirva Lohiniva-Kerkelä, Irma Pahlman

TERVEYSOIKEUS

Joulukuu 2023, sh. 92 €

Antti Jokela

OIKEUDENKÄYNNIN ASIANOSAISET JA VALMISTELU

Oikeudenkäynti II

Tammikuu 2024, sh. 139 €

Dan Helenius, Tuula Linna

SIVILI- JA RIKOSPROSESSIOIKEUS

Helmikuu 2024, sh. 129 €

TIELIIKENNELAIT 2024

Helmikuu 2024, sh. 139 €

VEROLAIT 1/2024

Helmikuu 2024, sh. 149 €

Jäsenille omistettu juhlavuosi

Kuva: Nina Kaverinen

Liittomme täyttää kuluvana vuonna 80 vuotta. Vuosikymmenien mittainen matka on tarkoittanut ennen kaikkea yhteistyötä juristikunnan eri ammattiryhmien kesken. Yhteisöllisyydestä ja työn tuloksista voimme olla ylpeitä. Maailmalta ei löydy vastaavia yhtä kattavasti eri juristiryhmät yhdistäviä järjestöjä.

Myös juhlavuonna korostamme yhdessä tekemistä. Kohotaamaan toisiamme eri puolilla maata järjestettävissä jäsenilloissa, joita vietetään juhlavuoden hengessä. Saat tarkempaa tietoa kiertueesta verkkosivuiltamme ja uutiskirjeistä.

Juhlavuosi täyttyy liiton tapahtumista ja koulutuksista – myös liiton tarjoamat edut ja palvelut ovat juhlavuosikunnossa. Esimerkiksi ammatillinen oikeusturvavakuutus on ainutlaatuinen jäsenetu. Kehitämme koko ajan toimintaamme pystyäksemme parhaalla tavalla palvelemaan jäsenistöämme.

Juristeina puolustamme oikeusvaltiota, sen vakautta ja sopuisuutta. Syksyn ja talven kiistat työmarkkinoilla koskettavat myös Juristiliittoa. Olemme Akavan perustajajäsen ja vahva vaikuttaja sen piirissä. Juristiliiton hallitus linjasi tammikuussa, että tuemme akavalaisia vaatimuksia neuvotteluista työmarkkinoiden solmujen avaamiseksi. Samalla hallitus päätti, että Juristiliitto ei osallistu poliittisiin mielenilmauksiin.

Jäsentemme painotukset suuntautuvat aivan perustellusti kahtaalle: työllisyyttä ja talouskasvun edellytyksiä on parannettava ja samalla työelämän tulisi säilyä reiluna. Reilut työelämän pelisäännöt ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät vakautta yhteiskunnassa. Vakaus ja turvallisuus eivät enää ole itsestään selvyyksiä. Olisi tärkeää, että vakautta edistetäisiin siellä, missä se suomalaisten omin toimin on mahdollista, kuten työmarkkinoilla.

Hyvää liiton juhlavuotta!

Jubileumsåret tillägnas medlemmarna

Lär firar vårt förbund 80-årsjubileum.

Den decennier långa resan har framför allt inneburit ett samarbete mellan olika yrkesgrupper inom juristkåren. Vi kan vara stolta över gemenskapen och resultatet av vårt arbete. Det finns ingen annan organisation i världen som på ett så heltäckande sätt förenar olika juristgrupper.

Även under jubileumsåret betonar vi att göra saker tillsammans. Att träffa varandra på medlemskvällar som firas i jubileumsårets anda runtom i landet. Du hittar mer detaljerad information om turnén på vår webbplats och i våra nyhetsbrev.

Jubileumsåret fylls av förbundets evenemang och utbildningar – även förmånerna och tjänsterna som förbundet erbjuder är i jubileumsskick. Den yrkesmässiga rättskyddsförsäkringen till exempel är en unik medlemsförmån. Vi utvecklar ständigt vår verksamhet för att kunna betjäna våra medlemmar på bästa sätt.

Som jurister försvarar vi rättsstatsprincipen, dess stabilitet och försonlighet. Höstens och vinterns konflikter på arbetsmarknaden berör också Juristförbundet. Vi var med och grundade Akava och har ett starkt inflytande i dess kretsar. I januari beslöt Juristförbundets styrelse att vi stöder Akavas krav på förhand-

lingar för att lösa upp knutarna på arbetsmarknaden. Samtidigt beslöt regeringen att Juristförbundet inte deltar i politiska demonstrationer.

Våra medlemmars prioriteringar riktar sig med rätta ått två håll: sysselsättningen och förutsättningarna för ekonomisk tillväxt måste förbättras och samtidigt ska arbetslivet förbli rättvist. Rättvisa spelregler i arbetslivet förebygger utslagning och ökar stabiliteten i samhället. Stabilitet och säkerhet är inte längre självklarheter. Det vore viktigt att främja stabiliteten där finländarna med sina egna handlingar kan göra det, till exempel på arbetsmarknaden.

Grattis till Juristförbundet 80 år!

TUULA LINNA
Juristiliiton puheenjohtaja
Ordförande för Juristförbundet
tuula.linna@helsinki.fi

Juristin vähimmäispalkkasuositus on 4 720 euroa kuukaudessa

JURISTILIITON hallituksen vuodelle 2024 vahvistama vastavalmistuneen oikeustieteen maisterin vähimmäispalkkasuositus on 4 720 euroa kuukaudessa. Suositusta korotettiin noin kahdella prosentilla vuodesta 2023. Oikeustieteen opiskelijoiden osalta vähimmäispalkkasuosituksia nostettiin samassa suhteessa. Suosituksella on vaikutusta myös juristien myöhempään palkka-kehitykseen.

– Tilastojen mukaan liiton vähimmäispalkkasuosituksella on erittäin suuri vaikutus vastavalmistuneiden palkkoihin, ja toisaalta suositus vaikuttaa myös myöhemässä uravaiheissa olevien ansioihin, toteaa Juristiliiton toiminnanjohtaja **Jore Tilander**.

Juristiliiton tuorein palkkatutkimus julkaistaan kokonaisuudessaan myöhemmin tänä keväänä. Liiton hallituksella on kuitenkin ollut vähimmäispalkkasuositusta linjatessaan käytössään tuoreen palkkatutkimuk-

sen ennakkotiedot. Tutkimus perustuu jäsenten ilmoittamiin lokakuun 2023 palkkatietoihin.

– Palkkatutkimuksen lisäksi vähimmäispalkkasuosituksemme perustuu yleiseen työmarkkinatilanteeseen.

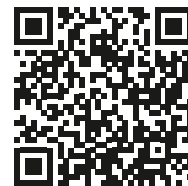
Palkkatutkimus osoittaa, että vähimmäispalkkasuosituksella on selkeä vaikutus alan aloituspalkkoihin. Suositusta noudatetaan erittäin laajasti yksityisellä sektorilla, ja se kirittää ansiokehitystä myös niissä organisaatioissa, jotka eivät maksa vähimmäispalkkasuosituksen mukaisesti.

Tilander korostaa myös, että vähimmäispalkkasuositusta annettaessa Juristiliitto on halunnut jatkaa aiempien vuosien linjakasta ja maltillista toimintaansa. Tämän vuoksi suositusta myös noudatetaan laajasti työmarkkinoilla.

Ongelmia vähimmäispalkkasuosituksen noudattamisessa on julkisella

sektorilla ja osassa yksityisen sektorin pieniä työpaikkoja. Toisaalta suositus vetää tutkitusti ylemmäs myös kaikkien matalimpia palkkoja.

Lue lisää vähimmäispalkkasuosituksesta Juristiliiton sivuilta juristiliitto.fi

”Suosituksella on erittäin suuri vaikutus vastavalmistuneiden palkkoihin.”

2

PROSENTTIA

Vähimmäispalkkaa korotettiin noin 2 prosentilla.

Sähköinen Lakimiesmatrikkeli sulkeutuu

■ **SÄHKÖINEN** Lakimiesmatrikkeli sulkeutuu helmikuun lopussa.

Sulkemispäätöksen takana ovat sähköisen matrikkelin laskeneet käyttäjämäärät. Lisäksi tiukentuvat tietoturva-vaatimukset olisivat edellyttäneet matrikkelin ylläpidon uudistamista. Sähköisen matrikkelin kehittäminen ja ylläpitäminen ei ole enää taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Sähköinen matrikkeli on ollut Juristiliiton kustantama ja AlmaTalentin ylläpitämä palvelu.

Edellinen painettu matrikkeli on ilmestynyt vuonna 2019. Uudesta painetusta matrikkelistä ei ole tehty julkaisupäätöstä.

Vuoden 2019 matrikkeliä voi edelleen tilata Alma Talent Shopista.

Katso lisätiedot: juristiliitto.fi

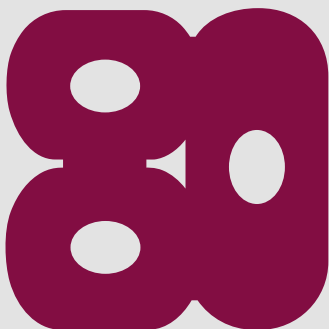

JUHLAVUOSI NÄKYVÄ ALUETAPAHTUMISSA

■ **JURISTILIITTO** juhlii kuluvana vuonna 80-vuotista historiaansa. Liitto on perustettu vuonna 1944.

Erityisesti juhlavuosi näkyy ympäri maata järjestettävissä, suosituissa aluetapahtumissa. Lisätietoa jäseniloista löytyy kevään aikana liiton verkkosivuilta, sosiaalisen median kanavistamme ja uutiskirjeistämme.

Myös Juristiuutiset täyttää tasavuotia, koska liiton jäsenlehden historia ulottuu samoin 80 vuoden taakse.

joka

6.

NUORI

Tukholmassa noin joka kuudes nuori kuuluu jengiin, Helsingissä ja Turussa vastaava osuus on alle kymmenesosa.

Tämä käy ilmi yhteisöpohjoisesta, katu-jengejä tutkineesta selvityksestä, jota veti Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin yliopistotutkija Markus Kaakinen.

Sanottua

”Ankkuritoiminnan etu on se, että maakunnan kaikissa kunnissa ja jokaisessa kouluissa on olemassa valmis toimintamalli ja selkeät ohjeet kunkin rikosnimekkeen varalle.”

OAJ Etelä-Karjalan puheenjohtaja Jirka Korhonen 27.1.2024 Educa-messuilla, jossa OAJ palkitsi Etelä-Karjalan ankkuritoiminnan Vuoden koulutusvaikuttaja 2023 -tunnustuspalkinnolla. Ankkuritoiminta tarkoittaa lainvastaisten tekojen ehkäisemisen toimintamallia.

Tilaa työpaikkavahti: Saat Juristirekrytoinnin työpaikka- ilmoitukset suoraan sähköpostiisi

Työpaikkavahdin saat käyttöösi jäsenportaalin Avoimet työpaikat -sivulta. Sivulta voit valita, haluatko viestit sähköpostiisi päivittäin vai kerran viikossa.

Juristirekrytointi on maksuton työnvälityspalvelu kaikille Juristiliiton jäsenille. Julkaisemme vuosittain yli 500 työpaikkaa.

Palvelustamme löydät työpaikan, olit sitten opiskelija, vastavalmistunut tai työelämässä jo vankkaa kokemusta hankkinut konkari.

JURISTILIITTO
JURISTFÖRBUNDET

Numerokulmalla

Faktaa numeroiksi tiivistettynä: Juristiliiton valtuuskunta

40

JÄSENTÄ

Juristiliiton valtuuskunnassa on 40 jäsentä.

4

PAIKKAA

Opiskelijayhdistyksille on varattu 4 paikkaa.

2

KOKOUSTA

Valtuuskunta kokoontuu yleensä kaksi kertaa vuodessa kevät- ja syyskokouksiin.

iStock

X

Käynnissä selvitys juristitarpeesta

■ **OIKEUSMINISTERIÖN** ja opetus- ja kulttuuriministeriön niin kutsutussa KTPO-yhteishankkeessa selvitetään parhaillaan lähivuosien juristitarvetta.

Vuonna 2022 OTM-tutkinnon suoritti yhteensä noin 700 henkilöä (Helsinki 315, Turku 171, Lappi 129 ja Itä-Suomi 87).

– Olisi tärkeää, että ennen kuin tiedekunnat harkitsevat aloituspaikkojen määrien nostamista, odotettaisiin KTPO-hankkeen tuloksia siitä, onko Suomessa pulaa juristeista vai ovatko kysyntä ja tarjonta tasapainossa, kirjoittaa Juristiliiton puheenjohtaja **Tuula Linna** liiton sivuilla julkaistussa blogissa.

– On erittäin tärkeää selvittää, mahtuuko työmarkkinoille lisää juristeja ilman, että työttömyysluvut nousevat.

Lue lisää:
juristiliitto.fi

”Oikeusapupalkkioita korotettava”

YKSITYISILLE avustajille maksettavia oikeusapupalkkioita on korotettu viimeksi vuonna 2014. Palkkion suuruus on 110 euroa tunnilta. Palkkio ei ole avustajan tuntipalkka, vaan sillä katetaan lukuisat yritystoiminnan kulut.

Juristiliitto on toistuvasti vaatinut palkkiotason huomattavaa korottamista nykyisestä. Vain sillä tavoin oikeusapujuttujen hoitaminen on taloudellisesti kannattavaa ja vähävaraisten kansalaisten oikeusasioilla on riittävästi hoitajia niin kasvukeskuksissa kuin maakunnissa.

– Riittävä korvaus edistää myös asioiden huolellista hoitamista. Kysymys on

oikeusturvasta ja sen saatavuudesta, kirjoitti Juristiliiton toiminnanjohtaja **Jore Tilander** helmikuun alussa julkaistuissa blogissa.

Juristiliitto on pitänyt palkkiotason korottamista toistuvasti esillä oikeusministeriön suuntaan ja tehnyt vaikuttamisessa yhteistyötä Asianajajaliiton kanssa.

Lue blogi
Juristiliiton
sivuilta:

Korkein hallinto-oikeus on palannut korjattuihin tiloihin

KORKEIMMAN hallinto-oikeuden toimitilojen perusparannustyö on valmis, ja toiminta korjatuissa tiloissa käynnistyi tammikuussa.

Fabianinkadulla, Kasarmitorin laidalla sijaitseva rakennus on arvokas suojelukohde. Uusrenessanssityylinen talo valmistui vuonna 1902, ja korkein hallinto-oikeus on toiminut tiloissa vuodesta 1984 lähtien. Peruskorjaus on tehty suojelukohteen erityispiirteet huomioiden, ja tilat on muunneltu 2020-luvun työympäristövaatimuksiin. Konservoitujen pintojen lisäksi talotekniikka on kokonaan uusittu, ja modernisoidut tilat mahdollistavat uusien tekniikoiden ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton työtiloissa ja istuntosaleissa.

Uusi Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto aloittaa ensi vuoden alussa

■ **OIKEUSHALLINNON** erityisviranomaisille perustettava yhteinen virasto aloittaa toimintansa vuoden 2025 alussa. Viraston muodostavat 11 itsenäistä viranomaista ja näille hallintopalveluja tuottava yksikkö.

Uudessa virastossa toimivat Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI), konkurssiasiamiehen toimisto, kuluttajariitalautakunta, lapsiasiavaltuutetun toimisto, oikeudenkäyntiavustajalautakunta, Onnettomuustutkintakeskus, tasa-arvovaltuutetun toimisto, tiedusteluvallontuutettu, tietosuojavaltuutetun toimisto, vanhusasiavaltuutettu ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto.

Erityisviranomaisien itsenäinen asema ja nykyiset toimipaikat säilyvät.

Loma-asunnot

Lomalle Juristiliiton loma-asuntoihin? Osallistu syksyn 2024 arvontaan

Liitto vuokraa loma-asuntoja Leviltä, Rukalta ja Vierumäeltä edulliseen jäsenhintaan.

Syksyn 2024 lomaviikot ovat nyt haettavissa.

Hakuaika arvontaan päättyy 17.3.2024.

Jos samalle viikolle kohdistuu useampi hakemus, saaja arvotaan.

Katso tarkemmat hakuohjeet ja tiedot vuoden 2024 vapaista ajankohdista osoitteesta juristiliitto.fi/loma-asunnot

Lisätietoja ja varaukset:
lomamokit@juristiliitto.fi
 puh. 09 8561 0315

Katso kaikki loma-asunnot verkosta!

Korruption kitkeminen on oikeusvaltiotyön ytimessä

Suomen kannattaa edistää oikeusvaltiota maissa, joissa on mahdollisuus muutokseen, arvioidaan Oikeusvaltiokeskuksesta. Keskus arvioi pilottikaudellaan, kuinka Suomi voisi vahvistaa nykyisin hajanaista oikeusvaltiotyötään kehittyvissä maissa.

Teksti **SANNA JÄPPINEN** | Kuvitus **ANNA-KAISA JORMANAINEN**

Suomi on maailman oikeusvaltio-
indeksissä kolmannella sijalla, ja jul-
kisessa puheessa korostetaan mie-
luusti Suomen kansainvälisesti mit-
tavaa työtä ja tunnettuutta oikeus-
valtion edistäjänä. Mainelle on toki katetta,
mutta ei ehkä aivan niin paljon kuin voisi luulla.

– Ero muiden Pohjoismaiden tekemään
oikeusvaltiotyöhön kehittyvissä maissa on selvä:
Suomen työ on ollut pistemäistä ja volyymiltaan
vähäisempää, sanoo Oikeusvaltiokeskuksen joh-
taja **Tuija Brax**.

– On ollut yksittäisiä hankkeita ja yksittäi-
siä tunnettuja toimijoita. Ja tietysti suomalaisia
oikeusalan ammattilaisia on ollut vuosien var-
rella aika hyvin mukana EU:n, ETYJin, Euroopan
neuvoston ja YK:n hankkeissa.

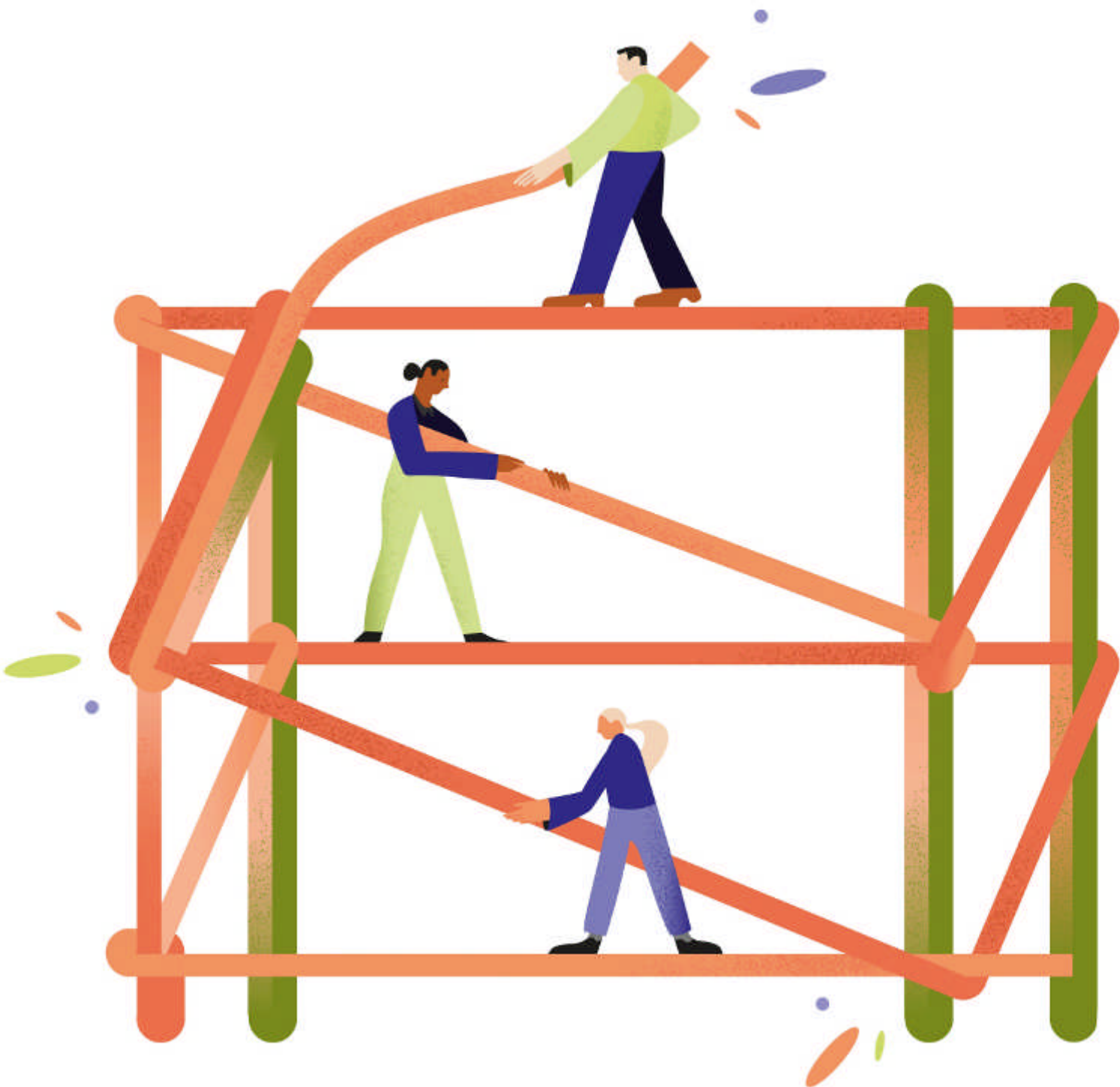
Oikeusvaltiota edistää hajanainen joukko

Oikeusvaltiokeskus perustettiin vuonna 2022
Helsingin yliopiston yhteyteen ulkoministeriön
kehitysyhteistyörahoituksella. Kahtena ensim-
mäisenä toimintavuonna keskus keskittyi mielti-
mään ja pilotoimaan sitä, miten Suomen oikeus-
valtiotyötä voisi vahvistaa ja nostaa lähemmäs
pohjoismaista tasoa.

Keskus on myös kerännyt oikeusvaltiotyötä
tekeviä suomalaisia toimijoita yhteen. Yhdistävää
toimintaa ovat esimerkiksi vuotuinen Oikeus-
valtiopäivä, pyöreän pöydän keskustelut ja
temaattiset tausta-analyysit.

Oikeusvaltiokeskus on löytänyt jo noin 40
toimijaa, jotka ovat tehneet oikeusvaltiotyötä
kehittyvissä maissa. Lisääkin saattaa vielä
löytyä.

Korruptio on globaali turvallisuusongelma numero yksi.

Yksityinen sektori on tärkeä osa oikeusvaltiota

YKSI MONISTA suomalaisista oikeusvaltiotoimijoista on valtion omistama HAUS kehittämiskeskus Oy.

HAUS on kouluttanut kotimaassa julkishallintoa yli 50 vuotta ja maailmallakin jo yli 20 vuotta.

– Autamme esimerkiksi oikeusvaltioperiaatetta toimeenpanevia tahoja – kuten paikallisia ministeriöitä ja virastoja – toimimaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Koulutamme organisaatioita muun muassa henkilö- ja muutosjohtamisessa, kertoo kansainvälisen toiminnan johtava asiantuntija **Kati Tanninen**.

Pisin kokemus HAUSilla on EU:n Twinning-hankkeista, jotka on kehitetty erityisesti asiantuntijavaihtoihin. Parhaillaan kehittämiskeskus toteuttaa Twinning-hanketta esimerkiksi Sambiassa, jossa kehitetään oikeusvaltion toteutumista valvovaa tahoja eli maan antikorruptiokomissiota.

– EU-maista mukana ovat Suomi ja Saksa. Pitkäaikaisena asiantuntijana Lusakassa on HAUSin konsultti, juristi **Nina Niva**, ja lisäksi lähetetään lyhytaikaisia asiantuntijoita. Merkittävässä roolissa ovat paikalliset asiantuntijat, jotka ovat vastinpareja lähetetyille osajille, ja he yhdessä vahvistavat komission toimintaa.

HAUS edistää hyvää hallintoa ja oikeusvaltiota myös sekä ulkoministeriön rahoittamissa hankkeissa – muun muassa verotuksen tiimoilta – että uudentyyppisissä Team Europe -hankkeissa, joissa jäsenmaat ja EU:n komissio tuovat kehitysrahoitusta yhteiseen pooliin. Työtä tehdään isoissa konsortioissa.

– Team Europe -työssä olemme keskittyneet erityisesti digitaalisen siirtymän tematiikkaan.

Yhteistyöhön pyritään saamaan mukaan myös yksityistä sektoria.

– Yksityinen sektori ja oikeusvaltio liittyvät yhteen vahvemmin kuin usein arjessa tulee ajatelleeksi. Yksityinen sektori luo työpaikkoja, ja kun otetaan huomioon säälliset työlolot, -oikeudet ja -tulot, on yhteys oikeusvaltiokehitykseen selvä, Tanninen sanoo.

– Meille on tärkeää, että saamme yhteyden asiantuntijoihin, kun etsimme ihmisiä toimintamalliimme kuuluviin oikeusvaltioklinikoihin. Toivottavasti jatkossa myös tehdään enemmän yhdessä kuin erikseen – tähän asti eri tahot eivät välttämättä ole edes tienneet toistensa työstä, Brax sanoo.

Yllättävänkin laaja skaala asioita

Suomen oikeusvaltiotyö kehittyvissä maissa ei jatkosakaan tule keskittymään vain Oikeusvaltiokeskukselle, vaan toteuttajina on edelleen hyvin erilaisia toimijoita.

Selitys moninaisuudelle löytyy oikeusvaltion laeasta määritelmästä: oikeusvaltio tarkoittaa riippumattomia instituutioita ja laillisuusperiaatetta, mutta se linkittyy myös perusoikeuksiin ja demokratiaan. Oikeusvaltio on edellytys rauhalle ja demokratialle sekä yhteiskuntien kestäväälle vakaudelle ja vauraudelle.

Oikeusvaltiotyötä tekevät ilmeisten tahojen, kuten ulko- ja oikeusministeriön, ohella esimerkiksi Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen, joka on edistänyt muun muassa sovittelua ja oikeusasiamiehen toimintaa, ja vaikkapa Maanmittauslaitos: oikeusvaltiota rakennettaessa on olennaista saada maat kunnolliseen rekisteriin ja omistusoikeudet selviksi.

Kansalaisjärjestöjen puolella oikeusvaltiota vahvistavat esimerkiksi CMI – Martti Ahtisaari Peace Foundation rauhantyöllään, Kirkon ulkomaanapu kehittämällä hallintoa muun muassa sisällissodasta toipuvassa Somaliassa ja Viestintä ja kehitys -säätiö turvaamalla vapaan lehdistön toimintaedellytyksiä.

Kun punnitaan eri toimijoiden mahdollisuuksia ylläpitää ja ehkä kehittääkin oikeusvaltiotyötä lähivuosina, näkyy kotimaan toimintaympäristössä kaksi vastakkaista trendiä. Kehitysyhteistyön varoja leikataan tuntuvasti, mutta toisaalta hallitus puhuu oikeusvaltion puolesta.

– Hallitusohjelmassa oikeusvaltion edistäminen ja korruption torjunta nostetaan hyvin esille, myös ulko- ja kehityspolitiikan osalta, Brax toteaa.

Suuri kysyntä edellyttää rajauksia

Maa- ja kansainvälisessä oikeusvaltiota, demokratiaa ja ihmisoikeuksia uhkaa autokratian aalto, mutta silti – tai juuri sen takia – suomalaiselle oikeusvaltio-osaamiselle riittää runsaasti kysyntää, enemmän kuin toteutukseen vaadittavia resursseja. Siksi tarvitaan rajauksia. Esimerkiksi Oikeusvaltiokeskuksen maantieteelliset painopistealueet vuosina 2024–2027 ovat Ukraina sekä Länsi-Balkan, Keski-Aasia ja Saharan eteläpuolinen Afrikka.

– On viisasta mennä maihin, joissa voimme syventää jo tehtyä työtä. Ei ole realistista aloittaa vaikeimmasta päästä, vaan sieltä, missä on muutoksen mahdollisuuksia ja halua sitoutumiseen, Brax toteaa.

Jokaisen mahdollisen hankkeen kohdalla pohditaan myös tarkkaan sitä, uskotaanko kumppanin integriteettiin, haluun toimia oikein ja rehellisesti.

Tilannearviot maiden kohdalla elävät, ja hyvä esimerkki löytyy läheltä: vielä vuosituhaten alussa Venäjän arveltiin tosissaan tähtäävän länsimaiseen demokratiaan, ja Suomi tuki muun muassa oikeusavun ja riippumattomien tuomioistumien kehittämistä.

Korruptio on oikeusvaltion vihollinen

Oikeusvaltiotyön sisältöjen kehittämisen osalta Brax nostaa tärkeimmäksi huomioksi sen, että hankkeissa pitäisi olla aina yhteys korruption ja usein sen myötä myös järjestäytyneen rikollisuuden kitkemiseen.

– Kun rakennamme riippumattomia instituutioita ja vahvistamme laillisuusperiaatetta, pitää koko ajan kiinnittää huomiota siihen, kuinka iso uhka korruptio on kehitykselle. Esimerkiksi merkittävän kehitysyhteistyötoimijan eli Yhdysvaltojen US Aidin arvion mukaan korruptio on globaali turvallisuusongelma numero yksi, Brax sanoo.

Länsimaiden toiminta Afganistanissa on karu esimerkki epäonnistumisesta korruption kitkemisessä.

– Ihmiset menivät usein hakemaan Talebanilta perinteistä oikeutta sen sijaan, että olisivat luottaneet kansainvälisen yhteisön avulla rakennettuun kolmiporlaiseen riippumattomaan tuomioistuimeen. Sitten on selvinnyt, että ”riippumaton” oikeus olikin usein hyvin korruptoitunut.

Korruption kitkeminen osaksi kokonaisuutta

Miten korruption torjunta voisi oikeusvaltiotyössä parhaiten onnistua?

– Ensin on katsottava totuutta silmiin. On arvioitava, mikä on korruption rooli kussakin maassa – onko se esimerkiksi ensisijaisesti julkisten varojen ja aseman väärinkäyttöä vai liittyykö se selvemmin järjestäytyneeseen rikollisuuteen – ja mikä sen rooli on sillä toimialalla, jota kehitetään, Brax sanoo.

– Sitten on mietittävä, mistä korruptio johtuu, miten juurisyihin voidaan vaikuttaa ja miltä osin voidaan vaikuttaa juuri sillä hankkeella, jota tehdään – ja miltä osin asiat liittyvät laajemmin koko yhteiskunnan kehittämiseen.

Jos hankkeen ainoa tarkoitus on torjua korruptiota, ei lopputulos yleensä ole kovin hyvä, Brax toteaa. Eli ei riitä, että esimerkiksi vain muutetaan rikoslain pykälää korruption osalta, vaan hankkeen on ulotuttava toimeenpanoon ja koulutukseen tai linkityttävä johonkin rajattuun tavoitteeseen.

Esimerkiksi Albaniassa parannetaan parhaillaan vaali- ja puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä, ja sen osana torjutaan korruptiota. Hankkeessa on kehitetty työkaluja läpinäkyvyyden parantamiseksi ja kasvatettu rahoitusta valvovan oikeusviranomaisen integriteettiä.

40

OIKEUSVALTIOTOIMIJAA

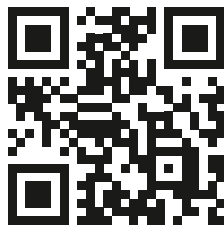
Oikeusvaltiokeskuksen tunnistamien suomalaisten oikeusvaltiotoimijoiden määrä.

On viisasta mennä maihin, joissa voimme syventää jo tehtyä työtä.

Asiantuntijaksi oikeusvaltiotyöhön? Hae mukaan!

OIKEUSVALTIOKESKUS hakee juristeja mukaan oikeusvaltioklinikoihin, jotka toteuttavat lyhytaikaisia käyntejä hankkeiden kohdemaissa.

HAUS kehittämiskeskus Oy tiedottaa säännöllisesti hankkeissaan avautuvista asiantuntijatehtävistä verkko-sivuillaan ja sosiaalisessa mediassa.

– Albaniassa korruption suhteen on suuria haasteita, mutta myös merkittäviä uudistuksia. Tuomioistuimia on esimerkiksi puhdistettu korruptoituneista tuomareista. Yli puolet tuomareista on joutunut jättämään tai halunnut jättää paikkansa. EU:n Twinning-hankkeiden kautta myös suomalaistuomarit ovat käyneet antamassa koulutusta itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta, Brax kertoo.

Suomen huiput käyttöön

Palataan Suomen oikeusvaltiotyön vahvistamiseen. Oikeusvaltiokeskuksen mukaan meillä kaivattaisiin muiden Pohjoismaiden tapaan juristikuntaan enemmän juuri oikeusvaltion edistämiseen ja kehitysyhteistyöhön erikoistuneita asiantuntijoita.

Yksi keino lisätä asiantuntemusta on keskuksen luoma toimintamalli eli oikeusvaltioklinikka. Klinikkaan kootaan kunkin hankkeen kannalta mahdollisimman edustava 3–5 asiantuntijan joukko, joka tekee viikon tai parin täsmätyöjaksoja kohdemaahan.

Oikeusoppineiden rinnalla on muitakin asiantuntijoita, kuten kehitysyhteistyön tuntija. Voi olla myös vaikkapa valtiotieteilijä, joka tuntee toimintamaan yhteiskunnallista tilannetta tai kasvatustieteilijä antamassa näkemystä siihen, miten huomioida koulutuksessa paikalliset olosuhteet.

Malli on erilainen kuin esimerkiksi EU-hankkeissa, joissa asiantuntijoita usein lähetetään työskentelemään pitkäaikaisesti, jopa vuosiksi, paikallisiin organisaatioihin.

– Meidän resursseillamme – ja kun on tarkoitus saada Suomen työtä koordinoitummaksi ja kasvattaa osaajajoukkoa – lähdimme toisesta näkökulmasta. Päätimme käyttää hyväksi Suomen huippuja, eli oikeuslaitoksen, laillisuusvalvonnan tai hallinnon asiantuntijoita, professoreita ja asianajajia.

Globaali toiminta osa juristin yhteiskuntavastuuta

Klinikkatyöskentely mahdollistaa myös sen, että asiantuntijat voivat helpommin irtautua omasta työstään – eikä tarvitse valita kotimaan ja kansainvälisen tehtävän välillä.

– Olemme saaneet esimerkiksi EU-kokouksissa hyvää palautetta siitä, miten Suomi tällä tavalla tarjoaa osaavien vertaiskollegoiden apua ja voi hyvin täsmällisesti vastata tarpeisiin, Brax sanoo.

Hän uskoo, että suomalaisilta juristeilta kyllä löytyy halua perehtyä kehittyvien maiden oikeusvaltiokysymyksiin ja kantaa yhteiskuntavastuuta.

Työn mielekkäys juuri nyt tulee hyvin esiin kommentissa, jonka Brax kuuli ollessaan luennoimassa tuomareille: Oikeusvaltiotyö on valtavan tärkeää myös maailmanrauhan näkökulmasta. Oikeusvaltion elementit täyttävä valtio ei juuri koskaan aloita laitonta hyökkäyssotaa, tai jos aloittaisi, toimijat joutuisivat vastaamaan teoistaan oikeudessa. •

VAIKUTTAMASSA

Kerromme Juristiliiton edunvalvontatyöstä, joka helposti jää näkymättömiin.

Liiton vaalivuosi käynnistyy jo alkuvuodesta

Juristiliiton ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittava valtuuskunta. Seuraavat valtuuskunnan vaalit järjestetään nyt syksyllä. Ehdokkuutta kannattaa alkaa harkita jo kevään mittaan.

Teksti PI MÄKILÄ | Kuvitus ISTOCK

Juristiliiton valtuuskunnan vaalit järjestetään kolmen vuoden välein. Seuraavat vaalit järjestetään tulevana syksynä, jolloin liiton jäsenet pääsevät jälleen valitsemaan keskuudestaan 40 jäsentä valtuuskuntaan.

Käytännössä ehdokkaat ovat useimmiten jäsenyhdistysten ehdottamia. Valtuuskunnan vaaleissa voi asettua ehdolle myös valitsijayhdistyksen kautta. Myös tällöin ehdokkaan on oltava Juristiliiton jäsen. 40 vaaleilla valittavan edustajan lisäksi valtuuskunnassa on neljä opiskelijayhdistyspaikkaa, jotka täytetään opiskelijayhdistysten ehdoksista. Opiskelijaedustajia ei sen vuoksi valita vaaleilla.

Valtuuskunta on liiton ylin päättävä elin, joka vahvistaa liiton toimintasuunnitelmat ja strategian. Lisäksi valtuus-

kunta päättää Juristiliiton suurista linjauksista, talousarviosta, sääntömuutoksista ja jäsenmaksuista.

Valtuuskunnan vaaleihin kannattaa asettua ehdolle, jos haluaa vaikuttaa liiton toimintaan ja siihen, mihin suuntaan liitto kulkee. Valtuuskunnan ansiosta liiton toiminta on sellaista kuin jäsenet haluavat sen olevan. Käytännössä valtuuskuntaan kuulumisen ei vie juurikaan aikaa: sääntömääräisiä kokouksia on kahdesti vuodessa, joten ne vaativat käytännössä noin parin päivän verran vuodessa.

Jos olet kiinnostunut valtuuskunnan toiminnasta, sinun kannattaa alkaa harkita ehdokkuutta jo kevään aikana. Tällöin ehdit miettiä vaaliteemojasi ajoissa.

Juttuun on haastateltu Juristiliiton varatoiminnanjohtajaa ja jäsenpalveluista vastaavaa Tommi Rainermaa.

Valtuuskunnan ansiosta liiton toiminta on sellaista kuin jäsenet haluavat.

Askel 2

EHKOKASASETTELU KÄYNNISTYY

Ehdokasasettelu alkaa käytännön tasolla. Juristiliitto lähettää jäsenyhdistyksille vaaleihin liittyvää taustamateriaalia huhti–toukokuun vaihteesta alkaen. Jos ehdokkuus kiinnostaa, kevät on hyvää aikaa pohtia, mitä asioita vaalikampanjoinnissaan haluaa tuoda esiin.

Askel 3

EHKOKASLISTAT KASATAAN

Ehdokaslistoja kootaan loppukeväästä aina syksyn alkuun saakka. Ehdokaslistojen viimeinen toimituspäivä on elokuun loppupuolella. Käytännössä etenkin elokuu on ehdokaslistojen keräämisen kannalta kiireistä aikaa.

Alkusyky on hyvää aikaa kampanjatyön tekemiseen. Jäsenyhdistykset mainostavat ehdokkaita omissa kanavissaan, ja vaalimainoksia voi lähettää myös esimerkiksi Juristiuutisiin.

Askel 4

KOLMEN VIIKON LOPPUKIRI

Vaalien alkamisesta ilmoitetaan syksyllä erikseen. Äänestysaika kestää noin kolme viikkoa. Vaalien jälkeen tulokset vahvistetaan, ja ne julkistetaan lokakuun lopulla.

Askel 5

UUDEN VALTUUSKUNNAN TYÖ ALKAA

Kun tulokset on vahvistettu ja julkistettu, valtuuskunnalla on 40 uutta jäsentä ja neljä opiskelijaedustajaa. Uuden valtuuskunnan työ alkaa käytännössä noin kuukausi tulosten vahvistumisen jälkeen marraskuun loppupuolella pidettävällä syyskokouksella.

Maali

Valtuuskunta on liiton ylin päättävä elin, joka vahvistaa liiton toimintasuunnitelmat ja strategian.

Kun Atte Jääskeläinen valittiin Sitran yliasiamieheksi, hän kirjoitti Facebookiin: "Hiljaiseksi vetää tämä uusi tehtävä ja sen haasteet, vaikka samaan aikaan tuuletan ilosta niin että sydän melkein halkeaa! Sitra on tulevaisuustalo, jonka tehtävänä on tuottaa ratkaisuja. Niiden avulla menestymme myös tulevaisuudessa."

Kuvitellaan parempi tulevaisuus!

Sitran yliasiamies Atte Jääskeläiselle juristitaustasta on ollut paljon hyötyä. Se on auttanut ymmärtämään yhteiskunnan ilmiöitä monesta eri näkökulmasta.

Teksti **TARJA VÄSTILÄ** | Kuvat **SABRINA BQAIN**

Ulkona on kunnan talvikeli. Innokas työmatkapyöräilijä ei kuitenkaan ole haastattelupäivänä fillaroinut töihin.

– Pyöräilyt ovat jääneet vähiin. Viime syksynä tapahtui se, mitä kaikki kaupungilla pyöräilevät pelkäävät: jalat olivat lukkopolkimissa ja eturengas putosi raitiovaunukiskoon. Lennin suoraan maahan. Vaikka isompaa ei sattunut, pieni kammo jäisiä uria kohtaan jäi.

Onneksi kammoa muille urille **Atte Jääskeläisellä** ei ole ollut. Hänet valittiin 2023 Sitran yliasiamieheksi opetus- ja kulttuuriministeriön ylijohtajan virasta. Hänen taustallaan on myös yliopistomaailmaa ja mediaa: työpaikkana oli vuosia muun muassa Helsingin Sanomat, STT ja Yle.

– Ajattelen elämää ketjuna Y-risteyksiä, joissa tekee valintoja. En ole kaihtanut vastuuta, kun sitä on tarjottu, mikä on keskeisesti vaikuttanut uran kehittymiseen.

Systeeminen käsitys yhteiskunnasta

Oikeustiede ei ollut Jääskeläiselle ensimmäinen valinta, vaan hän lähti opiskelemaan teknillistä fysiikkaa Otaniemeen. Puolen vuoden jälkeen ala tuntui väärältä.

– Halusin jotain yhteiskunnallisempaa ja kuitenkin jotain tosi vaikeaa. Mukavia asioita voi lukea huvikseen. Olin pärjännyt koulussa kohtuullisen hyvin yrittämättä liikaa, joten päätin ottaa vakavammin – tapahtui eräänlainen havahtuminen. Luin oikeustieteelliseen tosissani.

Jääskeläinen tajusi, etteivät kaikki asiat elämässä tapahdu ilman oikeaa halua ja yrittämistä.

– Siinä vaiheessa rupesin haluamaan.

Opinnoista tärkeimmäksi perinnöksi jäi kyky erottaa olennainen epäolennaisesta: mikä kuuluu asiaan ja mikä on ympärillä olevaa kontekstia. Juristikouluus oli peruskartta yhteiskuntaan.

– Kun perustutkinnossa skannataan kaikki oikeuden alat, syntyy systeeminen käsitys yhteiskunnasta

Yhteiskunnat ovat elinkelpoisia niin kauan kuin ne kykenevät yhteistoimintaan.

ja regulaatiosta sen ohjauskeinona. Tämä on ollut hyödyllinen ymmärrys kaikissa työtehtävissä.

Auskultointi vei Helsingin käräjäoikeuteen. Aika käräjänotaarina opetti vastuuta.

– Tuomiotaan kuuntelevan ja siihen reagoivan ihmisen kohtaaminen tuo kouriintuntuvasti esiin sen, että kun on valtaa, on myös vastuuta.

Jääskeläinen oli puoli vuotta 24 notaarin vanhimpana, eräänlaisena edusmiehenä. Kipinä esihenkilötyöhön syttyi. Myöhemmin median puolella hän päätyi nopeasti esihenkilö- ja johtotehtäviin.

– Koin onnistumisen tunteita, kun muut onnistuivat. Sitä kautta sain tyydytystä myös johtamistyöstä. Tarinan kerronnalla on merkitystä, kun johtajana pitää kuvata, mihin ollaan menossa.

Paluu juridiikkaan ja opin tielle

Juristin ydintehtäviä Jääskeläinen hoiti jälleen ylijohdajana opetus- ja kulttuuriministeriössä. Lainvalmistelussa ylijohtajan alaisuudessa oli kolme juristia.

– Muun muassa koronakriisin aikana työ oli kylläkin enemmän lain tulkintaa kuin sen valmistelua.

Ensimmäisiä tehtäviä ministeriössä oli osallistua yliopistojen autonomiaselvitykseen. Eteen tuli myös sen pohtiminen, mitä tarkoittaa juridisesti, kun katkaistaan tiede- ja korkeakoulu yhteistyö Venäjän kanssa sen hyökättyä Ukrainaan.

– OKM-kausi oli paluuta monien jurististen asioiden äärelle.

Jääskeläinen sanoo olevansa haastajapersoonallisuus.

Sitran yliasiamies on vapaa-ajallaan remppamies. Atte Jääskeläinen on remontoanut rintamamiestalon ja rakentanut hirsihuvilan piharakennukseksi. Hän päätti jo pysytellä erossa rakentamisesta, mutta väitöskirjan valmistuttua hän oli silti ostamassa täysin remontoitavan kaksion.

Atte Jääskeläisen vinkki juristin polulle

PANOSTA filosofiaan. Jos ymmärtää hyvän elämän ikiaikaisia kysymyksiä, saa avaimia ymmärtää ja ratkaista juridisiakin ongelmia.

– Minulla on taipumus tiedustella, mistä on kysymys, ja haluan ymmärtää, ennen kuin olen valmis ostamaan argumentin. Nykytehtävässä vahvuuteni on, että olen tehnyt sellaisia töitä ja nähnyt maailmaa sellaisista kulmista, jotka voivat parhaimmillaan palvella onnistumista juuri Sitrassa.

Aivan Sitra-pestinsä alla Jääskeläinen sai valmiiksi väitöskirjansa.

– Aiemmassa Professor of Practice -tehtävässä LUT-yliopistossa tuli moraalinenkin velvoite väitöskirjaan.

LUT:n jälkeinen valinta korkeakoulutuksesta ja tie-teestä vastaavaksi ylijohtajaksi ministeriöön voimisti ajatusta.

– Joku taisi sanoa, että miten tällainen kaveri voidaan valita, joka ei ymmärrä tutkimuksesta mitään. Voi olla, että siitä vähän sisunnuin, kauppatieteiden tohtori hymähtää.

Yhteiskunnallisia innovaatioita rakentamassa

Sitralla on mahdollisuus katsoa tulevaisuuteen pitkäjänteisesti yli hallituskausien. Kansallinen hyväksyntä ja asema eduskunnan valvonnassa edesauttavat toimintaa. Samoin se, ettei Sitra toimi verorahalla vaan hakee rahat sijoitusmarkkinoilta.

– Ympäriämme on levoton maailma, ja Suomen mahdollisuus pärjätä on heikentynyt ennen kaikkea

Atte Jääskeläinen kutsuu Sitraa ennakointitaloksi ja ratkaisuhautomoksi. Ratkaisuja on sekä pieniin että suuriin ongelmiin, työkalut vain ovat erilaisia.

väestökehityksen vuoksi. On vaikeaa ylläpitää talouskasvua.

Suomen pärjäämisvalttina on osaaminen, kuten tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä innovaatiot. Innovaatiotoimijana Sitra täyttää aukkoja, jotka jäävät muilta hoitamatta.

– Yksi ilmeisimmistä aukoista on yhteiskunnallisten innovaatioiden alueella: yhteiskuntatieteissä yrittään ymmärtää, miksi menneisyydessä meni huonosti, mutta ratkaisuja varotaan usein esittämästä.

Jääskeläisen mukaan Sitralla on kokemusta yhteiskunnallisten innovaatioiden kehittämistä. Sitra voisi rakentaa yhteiskuntatieteilijöiden ja muiden toimijoiden ymmärrystä kohti yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuja ennakointitoiminnallaan ja tarjoamalla yhteiskunnallista koulutusta ja fasilitointia. Sitralla on myös kyky rahoittaa ensivaiheen pilotteja. Piloteissa voidaan ottaa sellaista riskiä, joka tuottaa tärkeää ymmärrystä siitäkin, mikä ei toimi.

Tällä hetkellä Sitra käynnistää kansallista keskustelua tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmän uudistamisesta. Parlamentaarinen yksimielisyys on siitä, että julkisia tutkimus- ja kehittämispanostuksia kasvatetaan vuosittain vuoteen 2030 asti. Myös yritysten ja muun yksityisen sektorin toivotaan tulevan mukaan merkittävällä, julkista sektoria suuremmalla panostuksella.

Juristikoulutus oli peruskartta yhteiskuntaan.

Sitra auttaa tunnistamaan pullonkaulat

Jääskeläinen nostaa lukuisista aihioista esiin muun muassa Sitran kehittelemää ajattelua siitä, mitä tekoäly voisi tarkoittaa julkisille palveluille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuus saataisiin etenemään positiiviseen suuntaan kriisimoodin sijaan tai miten Suomi voisi saada tuottavuushyötyjä digitalisaatiosta.

– Suomalaisena paradoksina on, että olemme kaikissa vertailuissa ykkönen tai melkein ykkönen, mutta näkyvissä ei ole tuottavuuskasvua. Osaamista on, mutta ei kyvykkyyttä saada jotain aikaiseksi.

Mikään yhteiskunnan ongelma ei ratkea Sitran omin voimin. Tarvitaan muun muassa parempaa ymmärrystä siitä, missä on pullonkauloja.

– Miten ongelmia ratkaistaan digitalisaation avulla? Työnnämmekö digitalisaatiota palveluihin vai onko siellä imua? Sitran rooli voisi olla auttaa ymmärtämään, missä on se pullonkaula, joka pitää poistaa.

Työtä hyvien tulevaisuuskuviin eteen

Avain tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseen on toivottavien tulevaisuuksien kuvittelu. Jääskeläisen mukaan ihmiskunta on tehnyt kaikki upeimmat saavutuksensa ja hirveimmät tekonsa kuvittelemalla jonkin tulevaisuuden. Aina ei ole saatu, mitä on haluttu.

Tulevaisuuksien kuvittelu on tapa, jolla ihmiset kykenevät yhteistoimintaan.

– Niin kauan kuin yhteiskunnat tähän kykenevät, ne ovat elinkelpoisia.

Pelottavana näyttäytyvästä tulevaisuudesta huolimatta pitäisi olla kyky kuvitella parempia vaihtoehtoja, jotta pystymme toimimaan toivotun tulevaisuuden hyväksi. Huolestuttavaa on, jos positiivisia tulevaisuudenkuvia ei nähdä ollenkaan. Esimerkiksi nuorten maailmankuvaa hallitsee pelko, ettei ilmastonmuutosta kyetä pysäyttämään ja hallitsemaan.

– On kyettävä ylläpitämään mielessä parempi tulevaisuuskuva ja toimimaan sen todennäköisyyden lisäämiseksi. Meillä on vastuu nuorille toimia, jotta kyky kuvitella pysyy.

Kuka

ATTE JÄÄSKELÄINEN, 58

- ▶ KTT 2023, LUT-yliopisto; OTK 1990, Helsingin yliopisto; varatuomari 1994, notaari ja notaarien vanhin 1993–94, Helsingin käräjäoikeus
- ▶ Yliasiemies 2023–, Sitra
- ▶ Ylivohtaja 2020–23, OKM
- ▶ Professor of Practice 2018–20, LUT-yliopisto
- ▶ Visiting ja Senior Fellow 2017–18, Reuters-instituutti, University of Oxford
- ▶ Visiting ja Senior Visiting Fellow 2017–20, The London School of Economics and Political Science
- ▶ Vastaava päätoimittaja ja Utis- ja ajankohtais-toiminnan johtaja 2007–17, Yle
- ▶ Päätoimittaja, toimitusjohtaja 2004–06, STT
- ▶ Talous- ja politiikan-toimituksen esimies 1995–2004, Helsingin Sanomat

Polarisaatiota vastaan keskustelua lisäämällä

Yliasiemies kutsuu Sitraa ennakointitalon lisäksi ratkaisuhautomoksi. Ratkaisuja on niin pieniä kuin suuriin ongelmiin, työkalut vain ovat erilaisia.

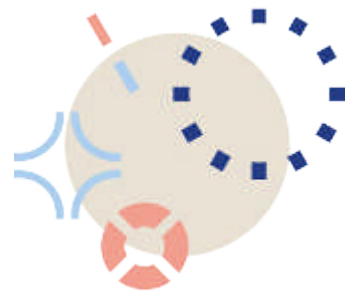
– Sitralla työkalurepertuaarista löytyy sekä pöytä-sirkkeli että pinsetit. Kokeilutoiminnan ydinajatus on ratkaisujen hautominen.

Keskeinen demokratioiden ongelma on polarisaatio. Jääskeläinen näkee kuitenkin, että ihmiset ovat asioista paljolti yhtä mieltä. 8 000 ihmistä osallistui viime syksynä Sitran Mitä mieltä, Suomi -kokeiluun uudella keskustelualustalla. Kokeilu osoitti, ettei erimielisyys ole niin laajaa kuin miltä se sosiaalisen median perusteella näyttää.

– Polarisoituneen kärjen taustalla näyttäisi olevan identiteettiajattelua ja vastakkainasettelua, tyyliin me vastaan ne.

Suomalaiset kaipaavat digitaalisia ja helppoja keinoja osallistua päätöksentekoon. Mitä mieltä, Suomi -tyyppiset työkalut voisivat lisätä kansan luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa yhteiskunnallisissa kysymyksissä ja antaa päättäjille osviittaa päätöksentekoon. •

Kehity asiantuntijana.

Juridiikan koulutukset ja kirjat Kauppakamarilta – päivitä ja vahvista asiantuntemustasi joustavasti ja pysy ajan tasalla muutoksista.

Koulutukset myös etänä ja kirjat painettuna, e-kirjana tai Ammattikirjastosta.

kauppakamari.fi

KOULUTUS 10.4.2024
ETÄ & HELSINKI

**Venture capital -
sijoittaminen ja sopimukset**

Hinta Juristiliiton jäsenille 480 € + alv.

Asiantuntijana osakas, OTM
Jonathan Andersin.

Katso myös hänen
SUOSITTU KIRJANSA!

**Venture capital -sijoitukset
– käsikirja rahoituskiertoille**

Hinta Juristiliiton jäsenille 60 € + alv.

Yli 50 €:n kirjatilaukset ilman postituskuluja.

Muista
hyödyntää
Juristiliiton
jäsenalennus
-25 %

KAUPPAKAMARI | KAUPPA

Kehity kanssamme.

MONI TYÖSSÄÄN SEKSUAALISESTI HÄIRITTY VAIKENE

Akavalaisten järjestöjen kyselyssä lähes neljännes vastaajista koki, ettei työnantaja tee mitään seksuaaliselle häirinnälle. Juristit eivät erottuneet muista vastaajista. Passiivisuus häirinnän ehkäisyssä on työnantajalle mainehaitta.

Teksti **JAANA TAPIO** | Kuvitus **ISTOCK**

Kympyenesosa akavalaisten liittojen jäsenistä on viimeisimmän kolmen vuoden aikana joutunut työsäään sellaisen seksuaalisen häirinnän kohteeksi, joka tapahtuu kasvokkain.

Verkossa häirintää on kokenut kaksi prosenttia. Koettu häirintä on ollut pääasiassa sanallista mutta myös fyysistä.

Kasvokkain tapahtuvan häirinnän kohteeksi oli joutunut kaksi prosenttia miehistä ja 12 prosenttia naisista. Alle 30-vuotiaista naisista 19 prosenttia oli joutunut kasvokkain tapahtuvan häirinnän kohteeksi. Sukupuolivähemmistöissä vastaava osuus oli jopa 28 prosenttia, seksuaalivähemmistöissä 20.

Hyvä uutinen on se, että ylivoimainen enemmistö vastaajista ei ollut havainnut seksuaalista häirintää tai ollut sen kohteena viimeisten kolmen vuoden aikana lainkaan.

Seksismi Vallankäyttö

Luvut ilmenevät kyselystä, jossa oli mukana seitsemäntoista Akavaan kuuluvaa liittoa, Juristiliitto mukaan lukien. Taloustutkimuksen toteuttamaan kyselyyn vastasi alkukesästä 2023 vajaa 6 000 ihmistä.

Häirinnästä ei kerrota

Tuloksissa huolestuttavinta on Juristiliiton työ- ja virkasuhdeneuvonnasta vastaavan **Maria Färkkilän** mukaan se, että lähes neljäsosa vastaajista ei luota työnantajan tekevän seksuaaliselle häirinnälle mitään. 60 prosenttia häirintää kokeneista ei ollut kertonut asiasta eteenpäin, eikä 15 prosenttia kaikista vastaajista edes tiennyt, kenelle häirinnästä tulisi ilmoittaa.

– Tämä on hälyttävää ja kertoo epäluottamuksesta. Vastaajat ehkä kokevat, että asian eteenpäin viemisestä voi tulla enemmän haittaa kuin hyötyä, Färkkilä sanoo.

Työturvallisuuslain perusteella työnantajalla on velvollisuus puuttua tilanteeseen, kun hän on saanut tiedon häirinnästä. Kyselyn mukaan reilu kolmasosa työnantajista oli laatinut ohjeistuksen seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi, mutta vain hyvin pieni osa oli nimennyt yhdyshenkilön häirinnän varalle tai kouluttanut henkilöstöä asiasta.

Ei-toivottu käytös

– Kun häirintätapauksia selvitetään työpaikoilla, työnantajan tulee huolellisesti varmistua siitä, että selvitys tehdään objektiivisesti ja riittävän laajasti. Läheinen kollega ei ole oikea henkilö selvittämään työkaveriinsa kohdistuvaa häirintäepäilyä. Työpaikan ulkopuolisiakin selvityshenkilöitä voi käyttää.

67 prosentissa tapauksista häirintä oli juuri oman työyhteisön jäsenen tekemää ja 46 prosentissa tekijänä oli asiakas, yhteistyökumppani tai muu ulkopuolinen taho. Kokonaisprosenttiluku nousee yli sadan, koska kysymyksessä oli mahdollista valita molemmat vaihtoehdot.

Juristit eivät erotu edukseen

Juristiliiton jäsenten kokemukset häirinnästä olivat keskimäärin samansuuntaisia kuin muilla akavalaisilla liitoilla.

– Sosiaali- ja terveysalalla oli seksuaalisen

häirinnän kokemuksia merkittävästi enemmän kuin muilla akavalaisilla aloilla, Färkkilä sanoo.

Hänen mukaansa Juristiliiton kannalta huolestuttavaa on se, että alalla työskentelevillä luulisi olevan keskimääräistä parempi käsitys lainsäädännöstä ja häirinnän lainvastaisuudesta, mutta silti asiat eivät kyseilyn mukaan ole sen paremmalla tolalla kuin muuallakaan.

– Liiton tavoite on tietysti nollatoleranssi, korostaa Färkkilä.

– Me esimerkiksi haluamme, että omat tilaisuutemme ovat häirinnästä vapaita, minkä takia olemme lanseeranneet tapahtumissamme noudatettavat turvallisen tilan periaatteet. Periaatteisiin sitoudutaan siinä yhteydessä, kun tapahtumaan ilmoitetaan, ja niiden vastaisesti käyttäytyvä henkilö voidaan poistaa tapahtumasta.

Färkkilä muistuttaa, että leväperäisyys häirinnän ehkäisyssä voi aiheuttaa paitsi uhreille kärsimystä myös työnantajalle mainehaittaa, varsinkin nuorempien sukupolvien silmissä.

– Nuoret esimerkiksi tarkistavat etukäteen herkästi yrityksen nettisivuilta, kerrotaanko siellä mitään työnantajan vastuullisuustoimista, kuten seksuaalisen häirinnän ehkäisystä. Jos ei, yritys ei välttämättä ole heille houkutteleva työnantaja.

Edellisen kerran vastaavan kaltainen kysely toteutettiin vuonna 2018, ja sen tuloksiin verrattuna seksuaalinen häirintä näyttäisi onneksi merkittävästi vähentyneen. Nämä kaksi kyselyä toteutettiin kuitenkin keskenään eri tavalla. Kun nyt kysyttiin häirintäkokemuksista viimeisimmän kolmen vuoden aikana, edellisellä kerralla aikamäärää ei ollut. Siksi tulokset eivät Färkkilän mukaan ole täysin vertailukelpoisia. •

Mitä on seksuaalinen häirintä?

SEKSUAALISEN häirinnän määritelmä tulee tasa-arvolaista. Lain mukaan seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan ”sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri”.

Usein on kyse rajanvedosta. Samoissa sanailuissa voi olla iso sävyero sen mukaan, sanotaanko ne kavereiden kesken vai esihenkilön ja alaisen välillä. Häirintää ei myöskään ole välttämättä yksinkertaista näyttää toteen, varsinkin jos tapauksella ei ole silminnäkijöitä.

– Lähtökohtaisesti häirintä on subjektiivinen kokemus, mutta sitä täytyy voida selvittää objektiivisilla kriteereillä, pohtii Maria Färkkilä Juristiliiton työ- ja virkasuhdeneuvonosta.

Hänen mukaansa seksuaalisessa häirinnässä on usein voimakas vallankäytön aspekti eikä sillä välttämättä tavoitella seksua-

aalista kanssakäymistä. Joka tapauksessa se loukkaa yksilön koskemattomuutta ja luo nöyryyttävän ja halventavan ilmapiirin.

– Häirinnän kokijan kannattaa aina ilmoittaa tekijälle, ettei tämän käytös ole ok, että nyt mentiin rajan yli. Kun asiasta sanoo suoraan, henkilön, jonka on koettu käyttäytyvän häiritsevästi, tulisi ymmärtää, ettei toinen halua sellaista huomiota.

Selvästä häirinnästä on kyse varsinkin silloin, jos tilanne tämän jälkeenkin vielä jatkuu ja etenee.

Jos häirintätilanne ei työpaikalla ratkea, voi Juristiliiton jäsen ottaa yhteyttä liiton työ- ja virkasuhdeneuvontaan, jolloin liitolla on mahdollisuus tukea jäsentä asian selvittämisessä ja esimerkiksi pyytää työnantajalta selvitystä tapauksen hoidosta. Tarvittaessa tekijää tai työnantajaa vastaan voidaan nostaa kanne.

– Prosessi on kuitenkin pitkä ja vaatii uhrilta paljon. Nämä ovat ikäviä asioita selvittää, ja meidänkin tavoitteenamme on ennen kaikkea jo ennaltaehkäisevästi muuttaa työkuultuuria häiritsevääksi.

Oikeudelliset perusasiat yllättävän hukassa

Loppuvuodesta hämmästelimme muutaman suomalaispoliitikon hyökkäyksiä oikeusvaltiota vastaan. Joidenkin mielestä olisi mainio ajatus antaa ylimmälle laillisuusvalvojalle potkut, jos laintulkinnat eivät miellytä, toiset taas ehdottivat pushback-menettelyä itärajalle, vaikka Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien on antanut siitä muille maille pyyhkeitä.

Törytykset herättivät syystäkin huomiota, ja moni oikeusalan vaikuttaja on jo lausunut niistä viisaita sanoja. Tämän kohun katveeseen jäivät erään valtakunnantason vaikuttajan erikoiset käsitykset juridiikasta.

Katsoin kollegan yllyttämänä patkän Nelosen ohjelmasta *Likaista lunta: Lahti 2001*. Siinä toimittaja **Riku Rantala** käy läpi suomalaisurheilijoiden joukkokäryä Lahden MM-hiihdoissa.

Kuten muistamme, neljä vuotta ennen käryä STT oli julkaissut uutisia, joiden mukaan eräälle nimeltä mainitulle hiihtäjälle olisi toimitettu kasvuhormonia ja että Hiihtoliiton johto olisi ollut kiinnostunut rydyttämään latumenestystä dopingilla.

Hiihtäjät ja Hiihtoliiton johto kiistivät väitteet jyrkästi, ja käräjillä STT:n toimittaja ja päätoimittaja tuomittiin ehdollisiin vankeusrangaistuksiin ja oheissakkoihin hiihtokerman kunnian törkeästä loukkaamisesta. Hovioikeus alensi rangaistukset sakoiksi.

Lauma hiihtäjiä ja hiihtopomoja oli vaatinut uutisoinnista suurkorvauksia, ja niitä heille käräjäoikeus anteliaasti myönsi. Hovioikeus palautti touhuun jonkinlaisen tolkun, ja moni jäi ilman korvauksia.

Lahdessa alkoi totuus paljastua, ja pöytä kääntyi ympäri. Lopulta muutama hiihtäjä ja yksi hiihtopomo tuomittiin ehdolliseen vankeuteen doping-valheistaan.

Yksi STT-jutun asianomistajista oli **Esko Aho** (kesk.), Hiihtoliiton silloinen puheenjohtaja ja entinen pääministeri. Hän esitti STT:lle rapsakan puolen miljoonan markan korvausvaatimuksen. Käräjillä hänelle määrättiin 100 000 markkaa, mutta hovioikeus hylkäsi vaatimuksen kokonaan.

Riku Rantalan haastattelussa Aho sanoo suoraan, että korvauksen tarkoituksena oli toimia rangaistuksena toimittajille.

”Korvauksen ideahan ei ollut suinkaan saada rahaa, vaan korvauksen idea oli se, että uutisen tekijä joutuu vastuuseen.”

Rantala kysyy, oliko kyse siis rangaistusluonteisesta korvauksesta.

”Se oli, kun on niin kuin ainoa tapa, eihän siinä muuta ole, kun vahinko on jo tapahtunut eli se uutinen oli mennyt ulos, kaikki seuraukset olivat tulleet,

että eihän sitä enää voinut tekemättömäksi saada”, Aho täsmentää.

Epäselväksi jää, miksi lainmukainen rangaistus ei Ahon mielestä riittänyt toimittajille rangaistukseksi. Miksei hän luottanut siihen, että rangaistus olisi oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttamiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun syyllisyyteen?

Jää vaikutelma, että STT-käräjillä hiihtosakki ei muunnellut totuutta pelkästään puhtoisuudestaan vaan myös korvausvaatimuksen perustana olleista seikoista.

Haastattelusta ei nimittäin käy ilmi, että Aho olisi kärsinyt vahinkoa uutisesta.

”Konteksti tässä tapauksessa oli se, että hiihtourheilu kärsi suunnattoman vahingon. Sitä on vaikea tänä päivänä kuvitella, mitä tapahtuisi, jos vastaava tulisi vaikka jääkiekon kohdalle, niin mä veikkaan, että puhuttaisiin erittäin suurista summista”, Aho lausuu.

Että mitä?

Siis että taho nimeltä ”jääkiekko” voisi olla oikeutettu poikkeuksellisen muhkeisiin korvauksiin ”jääkiekon” kunnian loukkaamisesta, koska... jääkiekko on niin suosittua?

Voi taivas.

Kaikkien näiden ulostulojen jälkeen alan ymmärtää, mitä **Axel Oxenstierna** tarkoitti lohkaisullaan siitä, kuinka vähällä järjellä maailmaa hallitaan.

Olennaista olisi tietää, onko niissä kyse vain yksittäisten ihmisten ymmärtämättömyydestä vai onko meillä jonkinlainen viestinnällinen ongelma oikeudellisista perusasioista.

Miksi lainmukainen rangaistus ei riittänyt toimittajille rangaistukseksi?

SUSANNA REINBOTH
oikeustoimittaja, Helsingin Sanomat
susanna.reinboth@hs.fi

Erinomaista verkostoitumista pankkialalla

Pankkilakimiehet ry muutti vuonna 2023 nimensä Pankkijuristeiksi. Yhdistys järjestää keväisin ja syksyisin ajankohtaiskoulutuksia ja tilaisuuksia verkostoitumiseen.

Teksti DIANA TÖRNROOS | Kuvitus ISTOCK

1 Miksi yhdistys on olemassa?

► Edistämme finanssiyhteisöissä juristitehtävissä olevien ammattitaitoa, osaamista ja vuoropuhelua. Mahdollistamme pankkijuristien kanssakäymistä, keskinäistä sparrailua ja verkostoitumista – haluamme tukea yhdistyksemme jäseniä heidän työsäään ja ammattitaidon ylläpitämisessä.

3 Mitä yhdistykseen kuuluminen antaa jäsenelle?

► Erinomaisen verkostoitumisforumin pankkialalla ja tietoisuja ajankohtaisista lainsäädäntöä koskevista muutoksista. Ja maksutta, ainakin tällä hetkellä. Jäsenmaksua olisi mahdollista periä, mutta olemme jo pitkään päättäneet olla perimättä.

5 Terveiset jäsenyydestä kiinnostuneelle

► Lämpimästi suosittelen pankkialalla työskenteleviä juristeja hakeutumaan yhdistyksemme jäseniksi! Helpoimmin se käy olemalla yhteydessä oman työnantajan palveluksessa olevaan yhdistyksen jäsenen tai hallituksen jäsenen tai suoraan hallituksen puheenjohtajaan.

2 Millaista yhdistyksen toiminta on?

► Ohjelmaa on käytännössä kahdesti vuodessa: koulutustilaisuus keväällä sääntömääräisen yhdistyskokouksen yhteydessä ja syksyllä erikseen. Tilaisuuksissa on 2–3 ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttämää puheenvuoroa, joissa aiheina ovat päivänpolttavat jäsenistön kannalta merkitykselliset lainsäädännölliset muutokset tai hankkeet – esimerkkinä positiivinen luottotietorekisteri. Asiaohjelmaa seuraa vapaamuotoinen verkostoituminen ilta-palalla.

Viime syksyn tilaisuuden yhteydessä järjestimme poikkeuksellisesti ylimääräisen yhdistyksen kokouksen yhdistyksen sääntömuutoksen käsittelemiseksi. Tämän jutun ilmestyessä nimemme lienee muuttunut jo virallisesti Pankkijuristit ry:ksi. Saatoimme säännöt muutenkin ajan tasalle.

4 Miten toimintaan pääsee mukaan?

► Riittää, että toimittaa hallituksen jäsenelle vapaamuotoisen hakemuksen tai erillisen jäsenhakemuskirjeen. Jäseneksi voivat hakea ylempään oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneet juristit, jotka toimivat pääosin lainopillisissa tehtävissä ja ovat vakinaisessa työsuhteessa yhteisössä, joka harjoittaa pankki-, sijoituspalvelu- tai niihin rinnastettavissa olevaa toimintaa.

Mistä ratkaisuja nuoriso- rikollisuuteen?

Rikosvastuun ikärajan laskeminen on mainittu yhtenä ratkaisuna nuorten tekemiin rikoksiin. Asiantuntijat tyrmäävät ajatuksen, mutta hyviä keinoja uupuu. Viranomaisten pitäisi ainakin voida vaihtaa tietoja nykyistä paremmin ja yhteiskunnan ottaa nuoret kokonaisvaltaisemmin huomioon.

Teksti MERI ESKOLA | Kuvitus ISTOCK

Suomalaisen nuorisorikollisuuden tilanne ei ole niin synkkä kuin kauhuotsikot antavat ymmärtää, vakuuttaa Helsingin yliopiston kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin yliopistonlehtori **Matti J. Näsi**. Nuorisorikollisuutta on aina ollut eikä sellaista ”pyhimysten yhteiskuntaa” olekaan, missä impulsiiviset nuoret kehittymätömine aivoineen eivät pahaa tekisi.

– Rikokset kasaantuvat nyt niille nuorille, joilla on ongelmia entuudestaan, ja teot ovat vakavampia kuin joskus aiemmin. Mutta ihmisillä on lyhyt muisti: esimerkiksi 1960-luvulla nuoret puukkoineen tappelivat tanssilavoilla, ja 1980-luvulla nuoret viettivät aikaa isoissa jengeissä. Nuoriso ei ole nyt pilalla, hän sanoo.

Näsin mukaan Suomen tilanne on parempi kuin esimerkiksi Ruotsissa, ja yhteiskuntiemme työkalut ovat erilaiset.

– Ruotsin poliisin ratkaisuprosentti erityisesti henkirikoksissa on Suomeen verrattuna alhainen. Heidän keskeinen tavoitteensa on saada nuoret rikoksentehtäjiä pois kaduilta, mutta heillä ei ole siihen oikein keinoja. Meillä sen sijaan on annettu koviakin rangaistuksia järjestäytyneen rikollisuuden tapauksissa, ja poliisimme tekee enemmän ennakoivaa työtä kuin Ruotsissa.

Rikosseuraamuslaitoksen Risen rikosseuraamus-esimiehen, Vanajan vankilan apulaisjohtaja **Tuija Muurisen** mukaan nuorisorikollisuus on pienimuotoinen, mutta vakava asia.

– Nuorisossamme on kyllä terve puoli voitolla, ja voimme tehdä tilanteelle vielä jotain. 15–17-vuotiaat rikolliset ovat lapsia, ja he ovat elämässään menettäneet usein sen, mitä olisivat tarvinneet.

Rikosvastuun ikärajalla ei juuri merkitystä

Olisiko yksi ratkaisu nuorten raakoihin rikoksiin se, että 15 vuoden rikosvastuurajaa alennettaisiin? Asiasta tehtiin kansalaisaloite vuonna 2021.

Koulukotinuoria tutkineen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n tutkimuspäällikön, psykologi **Marko Mannisen** mielestä ikärajakeskustelu on turhaa. Asian ydin on muualla, eikä nuori rikoksentehtäjä välty esimerkiksi korvausvelvollisuudelta.

– Sellaiselle nuorelle, jonka elämä on ajautunut sivuraiteelle, on tarjottava riittävästi laadukasta hoitoa. On samantekevää, minkäikäinen nuori on ja mitä väylää apu tarjotaan, hän sanoo.

Ikärajan alentamista 14 vuoteen kokeiltiin Tanskassa. Sillä oli niin vähän vaikutusta, että ikäraja nostettiin takaisin.

– Ikärajalla ei ole suurta merkitystä. Meidän pitäisi saada lisäresursseja lastensuojelupalveluihin, ja nuorisorangaistusta pitäisi käyttää enemmän, Rikosseuraa-

muslaitoksen (Rise) rikosseuraamus-esimies **Almaleena Suomala** sanoo.

Nuorisorangaistus on alle 18-vuotiaille tarkoitettu rangaistus, joka koostuu valvonnasta, sosiaalista toimintakykyä edistävästä tehtävästä ja ohjelmista sekä työelämään perehtymisestä. Vuonna 2022 sitä suoritti seitsemän nuorta. Rangaistusmuodosta on kuitenkin eri näkemyksiä: jotkut Risessä pitävät rangaistusmuotoa niin tehottomana, että he toivovat sen lopettamista.

– Nuorisorangaistus ei ole kovin tehokas rangaistusmuoto. Jos 15–17-vuotias on jo joutunut rikoksiin, hänen taustassaan on todennäköisesti esimerkiksi päihdeongelmia ja alakulttuuriin kiinnittymistä. Ei sellainen nuori tule omaehtoisesti sovittuna kellonaikana tapaamiseen eivätkä resurssimme riitä valvontaan. Mutta olisi kauheaa, jos vankiloissamme olisi 13-vuotiaita, Tuija Muurinen sanoo.

Mihin 15 vuoden rikosvastuukärräjä sitten perustuu? Yliopistolehtori Näsin mukaan se on ollut rikoslais-samme Ruotsin ajoista asti, jo 130 vuotta. Sama 14–15 vuoden raja löytyy useimmista länsimaista.

– Olisi aikamoinen järjestelmäpaukku, jos ikäraja muutettaisiin. Muutoksen vaikutuksista pitäisi olla tarkka seuranta. Ei rikollisuus siihen loppuisi, vaan jengit etsisivät seuraavaksi esimerkiksi 13-vuotiaita lapsia rikoksia tekemään, hän toteaa.

Juristiliitto on esittänyt, että alle 15-vuotiaiden värväminen rikolliseen toimintaan tulisi säätää rangaistuksen koventamisperusteeksi. Tätä Risessä pidetään hyvänä ideana.

– Mutta miten värväminen osoitetaan toteen? Se voi olla hankalaa esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden kohdalla, Muurinen pohtii.

Nuorista pyydetään harvoihin mielen-tilatutkimusta oikeudenkäyntiä varten.

Laissa on selkeitä epäkohtia

Apulaisjohtaja Muurinen teki Risessä vuonna 2021 selvityksen lasten ja nuorten sijoittamisesta vankilaan. Hän löysi nuorisoa koskevista rikoslaistamme puutteita, jotka ovat ikärajoja tärkeämpiä.

Yksi niistä on se, että alaikäisen asemaa, ikää ja kehitystasoa ei ole huomioitu laissa silloin, kun häneen joudutaan kohdistamaan rajoituksia, eristämistä tai sanktioita rangaistuksen aikana.

– Käytännöt ovat vaihtelevia. Pitäisi miettiä, ovatko laeissa olevat yleisluontoiset säännökset riittäviä.

Toinen ongelma on, että poliisin pakkokeinot tai tutkintavankeus saattavat keskeyttää alle 18-vuotiaan oppivelvollisen koulunkäynnin. Etäopiskelu ei ole aina käytännössä mahdollista.

– Koulujen käyttämä etäopiskelualusta Moodle ei keskustele Risen tietojärjestelmien palomuurien kanssa, joten vanki ei voi palauttaa koulutöitään tai osallistua luen-

noille verkossa. Joskus nuori on eristettynä sellissä, koska häntä ei voi sijoittaa avovankilaan tai muiden vankien joukkoon, ja voimme vain viedä hänelle koulutehtäviä selliin, Muurinen kertoo.

Nuoreksi määrittelemisen ikäraja myös vaihtelee säännöksissä. Vankeus- ja tutkintavankeuslaissa se on 21 vuotta, sosiaalihuolto- ja lastensuojelulaissa 18–23 vuotta, nuorisolaissa 29 ja jälkihuollossa se on puolestaan ollut 25 vuotta.

– Nuorten ikärajojen tulisi olla yhtenäiset, jotta jälkihuollon palvelut saadaan varmistettua eri viranomaisten kesken.

Vankila tarjoaa turvaakin

Onko vankeusrangaistus nuorelle oikea seuraus rikoksesta vai pelätty ”rikollisuuden korkeakoulu” aikuisvankien joukossa?

Ensinnäkin nuoret pyritään pitämään erillään aikuisvangeista, Risen Muurinen vakuuttaa. Mutta aina se ei ole ongelmallista.

18 000

ALAIKÄISTÄ

Alaikäisistä noin 1,5–2 prosenttia eli 18 000 henkilöä oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle vuonna 2022.

9

HENKILÖÄ

15–17-vuotiaiden vankien määrä oli Suomessa keskimäärin yhdeksän vuonna 2022.

87

HENKILÖÄ

18–20-vuotiaiden vankien määrä oli Suomessa keskimäärin 87 vuonna 2022.

Nuoreksi määrittelemisen ikärajojen tulisi olla laissa yhtenäiset.

– Alaikäisten vankien määrä Suomessa on niin pieni, että usein he tuntevat toisensa – ja joskus heitä ei voi laittaa samalle osastolle. Joten minne heidät ripottelemme? Joudumme ottamaan huomioon myös nuoren kotipaikan.

Aikuisvankien joukosta löytyy rikollisia asenteita suosivia uusintarikollisia, joiden arvomaailmaa nuori voi olla altis kopioimaan. Toisinaan alaikäiset joudutaan sijoittamaan 18–21-vuotiaiden sekaan.

– Asialla on kääntöpuolikin: joskus vanhemmat vangit sanovat nuorelle, että älä valitse tätä tietä. Toisinaan nuorella voi olla pitkä ongelmakierre takanaan, ja vankila on ensimmäinen paikka, jossa hänelle pystytään laittamaan rajat, Muurinen jatkaa.

Hän on tavannut myös vanhempia, joille lapsen vankeusrangaistus tarjoaa toivonpilkahduksen.

– Eräs äiti sanoi kerran, että hän nukkuu ensimmäisen kerran hyvin, kun ei tarvitse hätäillä, soittaako poliisi keskellä yötä. Hän

tietää, missä lapsi on. Häthän on usein myös perheillä, ei vain lapsella.

– Meidän pitää myös tukea perheitä, jotka vastaanottavat vangin tämän vapautuessa.

Entä väitteet, joiden mukaan vankilajärjestelmämme on liian lepsu vakavia rikoksia tehneille alaikäisille?

– Tervetuloa avovankilaan katsomaan! Meillä joutuu tekemään töitä itsensä kanssa ja osallistumaan perusarkeen. Sellaista ei tapahdu, mitä koulukoti- ja sijaisperhejärjestelmä on joutunut joskus historiassa pyytämään anteeksi, ja siihen verrattuna vankila voi tuntua inhimillisemmältä paikalta. Mutta ei vapauden menetys koskaan ole hauskaa, vastaa Vanajan vankilan yksikönpäällikkö **Johanna Erholtz**.

Uudistuksia vailla tietoa seurauksista

Rangaistusmuotojen tehokkuudesta on yllättävän vähän kunnollista tutkimusnäyttöä, sanoo yliopistolehtori Näsi. Esimerkiksi pohjoismaisten tutkimusten mukaan lievät

tuomiot saattavat olla jopa hyödyksi päihdeongelmalliselle vangille, mutta on epäselvyyttä siitä, minkä pituisesta tuomiosta tällöin puhutaan.

– Ja tutkimusten mukaan yhdyskunta-palvelu on vankeustuomiota tehokkaampi ja halvempi rangaistuskeino, mutta rangaistusmuodot eivät useasta eri syystä ole aidosti vertailukelpoisia keskenään, hän jatkaa.

Näsiä turhauttaa poliittisten päättäjien lyhytnäköisyys. Samasta asiasta älähti eläköitynyt syyttäjä **Eija Velitski** Helsingin Sanomissa joulukuussa.

– Yhteiskunnassamme on nyt laajana ongelmana, että tehdään uudistuksia, mutta ei tutkita niiden vaikutuksia, Näsi sanoo.

Silloinkin, kun hyväksi havaituista keinoista on tutkimusnäyttöä, sitä ei välttämättä käytetä. Populistiset poliitikot lähtevät mukaan median lietsomiin kauhukuihin, jatkaa THL:n psykologi Marko Manninen.

– Tutkimustyö on tylsää ja pitkäjänteistä, seurantatutkimukset kestävät vuosia. Ei jakseta ajatella vaalikauden yli, vaan laitetaan laastareita sinne tänne. Ikävä esimerkki tästä on hallitusohjelmaan kirjattu jälkihuollon ikärajan pudottaminen 23 vuoteen, kun se juuri saatiin nostettua 25:een, hän sanoo.

Panoksia oikea-aikaisuuteen ja tiedonkulkuun

Juristiutisten haastattelemat nuorisorikollisuuden asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, ettei vankila ole ihmetalo, jonka seinät parantavat ihmisen rikoksista. Tärkeintä on se, mitä käytännössä tehdään. Ja paljon on tehtävissä.

THL:n Manninen väläyttää oikeuspsykologi **Jan-Henry Stenbergin** ajatusta siitä, että vakavampia rikoksia tekevät rikolliset otettaisiin vankeustuomion sijaan psykiatriseen hoitoon, kunnes vanki parantuu.

– Ja sanoisin, että oikeusjärjestelmämme on liian hidaskäyttöinen nuorille. Rikoksesta rangaistukseen voi kestää 12–18 kuukautta. Nuorelle ihmiselle se tuntuu samalta kuin vuosikymmen keski-ikäiselle. Puolentoista vuoden päässä rikoksesta ollaan jo auttamatta myöhässä, hän sanoo.

Yliopistonlehtori Näsi puolestaan muistuttaa, että nuoriin vaikuttavat paljon toiset nuoret.

– Sillä on merkitystä, miten nuoriso viettää aikaansa ja miten esimerkiksi päihteitä käytetään. Nuorten sijoitukset kodin ulkopuolelle lisääntyvät vuosittain. Olisi hyvä miettiä, saavatko perheet tarpeeksi tukea.

Myös nuorten kuntoutuspalvelut vankilasta vapautumisen jälkeen pitäisi varmistaa nykyistä paremmin.

– Nuoret rikoksenteekijät ovat vaativa asiakaskunta. Kunnalliset terveydenhuoltopalvelut eivät tarjoa riittävästi mielenterveyspalveluita. Nuoret tarvitsevat yksilötyötä, ja he tarvitsevat apua myös virka-ajan ulkopuolella, riseläiset sanovat.

Nuoren kuntouttamisen esteeksi nousee lisäksi viranomaisten tietojenvaihtokielto.

– Emme saa antaa tietoja terveydenhuoltoon, eivätkä he meille. Emme pysty arvioimaan esimerkiksi, mitä hoitoa nuori vanki on saanut tai mitä hän sairastaa. Moniammatillista yhteistyötä pitäisi korostaa – eikä erottaa järjestelmiä toisistaan.

Juristitkin voisivat auttaa nuoria rikollisia.

– Nuorista pyydetään harvoin mielentilatutkimusta oikeudenkäyntiä varten, vaikka he tekevät usein jo vakavia rikoksia oikeuteen päättyessään. Tutkimuksella saataisiin nuoren terveyshaasteet viimeistään selville. •

Virtuaaliharjoittelua nuorten kuntouttamiseen

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS THL tutkii virtuaalipohjaista kuntoutusmenetelmää, joka on tarkoitettu väkivaltaisten nuorten kuntouttamiseen, kertoo tutkimuspäällikkö, psykologi **Marko Manninen**.

Menetelmässä yhdistetään Portugalissa kehitetty myötätunto-terapiamalli virtuaalimaailmassa tapahtuvaan taitoharjoitteluun. Perinteinen terapiatyö, jossa istutaan ja puhutaan tunteista, ei sovi kaikille. Digitaalisuus liittyy vahvasti nuorten elämään, ja virtuaalitodellisuus tekee hoitoon sitoutumisesta houkuttelevaa.

– Väkivaltaisten nuorten olisi tärkeää oppia huomaamaan omia impulssejaan ja pystyä kontrolloimaan niitä. He pääsevät treenaamaan näitä taitoja virtuaaliympäristössä, turvallisen aikuisen kanssa.

Tämä CFT-VR-hanke on käynnissä kahdeksassa vankilassa tai koulukodissa ympäri Suomen. Harjoittelutilanteet virtuaaliympäristöön on käsikirjoitettu Porttiteatterin kanssa. Se on vapautuneiden ja vapautumisvaiheessa olevien vankien yhteisöteatteri.

Sosiaalinen häpeä on asia, joka saa varmimmin nuoren menettämään hermonsa ja käyttäytymään väkivaltaisesti, sanoo Manninen. Syykin on selvä.

– Ihmisäivot ovat noin 25 ikävuoteen asti kehityksensä lapsenkengissä: erityisesti kehittymätön otsalohko ja hormonit ajavat toimintaa. Kavereilla on nuorelle suuri merkitys, ja he laumaantuvat tässä elämänvaiheessa. Osallisuuden kokemus on hirvittävän tärkeää, ja siksi myös häpeä vaikuttaa niin voimakkaasti.

Hallitusohjelma ja muutoksen suunta

Petteri Orpon hallituksen ohjelma on Suomen historian laajin, mitä ilmeisimmin liian yksityiskohtainen. Sain joulukuussa tilaisuuden keskustella hallitusneuvotteluihin keskeisesti osallistuneen ministerin kanssa. Hän painotti hallitusohjelmalla tavoiteltua vaikutusta: hallitus voi toimia täytäntöönpanohallituksena, kun tärkeistä asioista on jo sovittu. Orpon hallitus ei kaatunut vuoden 2023 loppuun mennessä, mitä moni arveli. Tämä on voinut osaltaan johtua hallitusohjelmasta. Sillä saattoi olla vaikutusta siihenkin, ettei hallitus mennyt viime kesällä nurin rasismikohun vuoksi.

Hallitusohjelman valmistelu on Suomessa erikoinen prosessi. Samaan aikaan, kun käydään eduskuntavaalikamppailua, vanha hallitus jo työstää ministeriövetoisesti uudelle hallitukselle ohjelmaa. Uusi hallitus toki linjaa itsenäisesti talouspolitiikan päälinjat. Etujärjestöt, kuten Juristiliitto, yrittävät vaikuttaa etukäteen neuvotteluihin, niin kuin on syytäkin.

Tässä on tosin varjonyrkkeilyn makua, kun ei tiedä, mitkä puolueet ovat mukana hallitusneuvotteluissa ja mitkä asiat lopulta ovat agendalla. Yliopistossa rihenkilökuntaakin patistellaan vaikuttamaan hallitusohjelmakirjauksiin. Kyseessä on epärealistinen yli-reagointi.

Ohjelmaneuvotteluihin vaalien jälkeen tulevat oppositiopuolueet voivat olla tietopohjansa osalta huonosti valmistutuneita neuvotteluihin muuten kuin sloganien tasolla. Yksittäisillä henkilöillä voi taas olla yllättävää vaikutusvaltaa. Lakimiesliitto sai aikanaan poistetuksi tavoitteidensa vastaisen kirjauksen tuomarikoulusta, kun yllättäen tuli tietoon, mitä hallitusohjelmaan oli tulossa. Kevään 2023 hallitusneuvotteluissa liiton monet tuomioistuinta koskevat tavoitteet taas toteutuivat.

Hallitusneuvotteluita käytiin keväällä 2023 suljettujen ovien takana. Neuvotteluille voi olla eduksi, jos niitä ei käydä julkisen paineen alla, mutta tähän liittyy myös ongelmia. Hallitusohjelmaan tulee sattumanvaraisia kirjauksia, joista osa perustuu väärinkäsityksiin tai asiantuntemuksen puutteeseen. Kysymys on paljolti siitä, keitä Säätytalossa on kuultu. Muutoksia on erittäin vaikea toteuttaa jälkikäteen, vaikka ohjelmakirjauksista voitaisiin osoittaa epäohdonmukaisuuksia ja suoranaisia erehdyksiä. Ministeriöhallinnossa

on nykyisin olennaista se, onko tietty asia hallitusohjelmassa vai ei. Ministeriöissä on kuitenkin aina osattava varautua kulloisenkin tilanteen vaatimuksiin. Monissa asioissa tulisi olla enemmän liikkumavaraa kuin nykyisin on tapana hallitusohjelmaan kirjata.

Politiikan sykli ei ole eikä voi olla vain nelivuotiskausi. Suomessa on ollut vuosikymmenten ajan hyviä kokemuksia laajan yhteisymmärryksen hakemisesta monimutkaisista asioista komiteoista. Pitkän aikavälin suunnittelussa olisi komiteavalmistelu yhä oikein käytettynä sovelias työkalu saada asiantuntemusta käyttöön. Sitä on tarpeettomasti vieroksuttu, kun hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseksi on käytetty ministeriövetoisia työryhmiä, joissa liikkumavara on pieni. Komitealaitos tulisi taas herättää henkiin.

Politiikan sykli ei ole eikä voi olla vain nelivuotiskausi.

HEIKKI HALILA
siviilioikeuden professori (emeritus),
Helsingin yliopisto, heikki.halila@helsinki.fi

ARKIPÄIVÄ

Tutustumme juristien arkeen ja erilaisiin työpaikkoihin.

KANNUSTIMENA HYVÄ TYÖELÄMÄ

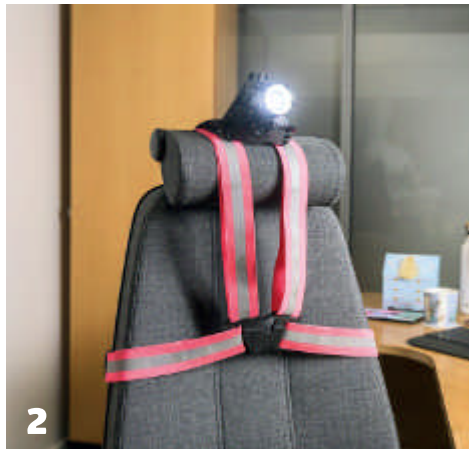
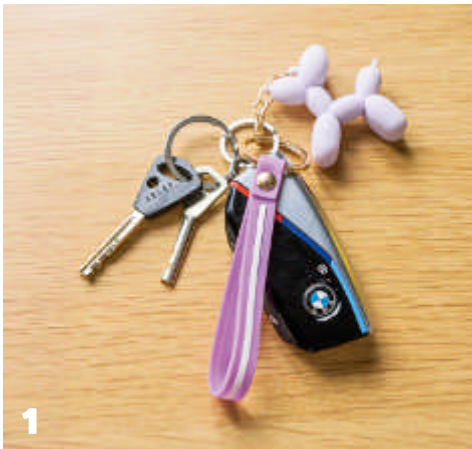
Pohjalaisuuden ja omien arvojen innoittama Mari Keturi on löytänyt ammatillisen kotinsa työmarkkinapöytien ääreltä. JUKOn toiminnanjohtajan viikot määräytyvät työmarkkina- ja sopimustilanteen mukaan.

Teksti VESA VAINIO | Kuvat ROOPE PERMANTO

Joka on Pohjanmaan rukihilla ruokittu, se pohjalaasena pysyy. Näin vakuuttaa Seinäjoen lakeuksilla kasvanut **Mari Keturi**. Lähes 18 vuotta työmarkkinajärjestöjen palveluksessa ovat maistuneet omilta.

– Olen saanut tehdä arvojeni mukaista työtä: olla heikompien puolella ja tavoitella parempaa työelämää. Tämä työ on rakennettu sisälle minuun, en pääse siitä irti. Se on kuin pohjalaisuus.

Vuonna 2006 Keturi aloitti lähihoitajien ammattiliitto Superissa, missä hän toimi sopimusoikeudellisessa edunvalvontatyössä. 14 vuoden jakso Suomen

Juuriensa ja arvojensa johdattama Mari Keturi on jäsenistön pariin jalkautuva johtaja, joka saa uudesta työympäristöstä tarvitsemaansa haastetta.

4 ASIAA ARJESTANI

1 KODIN JA AUTON AVAIMET

Auton avaimilla pääsee autoon ja kotiavaimilla kotiin. Koti on paras ja tärkein paikka maailmassa. Maalla asuminen on hyvä valinta, kunhan on auto, jolla liikkua.

2 OTSALAMPPU JA HEIJASTINVALJAAT

Metsälennäkki koiran kanssa alentaa verenpainetta. Pimeällä on turvallista liikkua, kun näkee ja on nähtävissä. Minulle tärkeä metsä alkaa takapihaltaamme.

3 MATKAOPAS SOUL

Loma on ihmisen parasta aikaa. Olen Korea-harrastaja, K-pop-fani, opiskelen kieltä ja osaan räpätä koreaksi. Korealaiset draamasarjat ovat keski-ikäisen naisen lohtu ja pako.

4 KÄNNYKKÄ JA KUULOKKEET

Puhelin on sangen monikäyttöinen hyvällä tapaa käytettynä, se toimii myös sähköauton avaimena. Kuulokkeet tuovat vapautta vaikkapa kävelyplavereihin.

4

suurimmassa julkisten alojen ammattiliitossa käynnistyi vuonna 2009. JHL eli julkisten ja hyvinvointialojen liitto oli hänelle innostava työympäristö, jossa sai olla mukana niin julkisen kuin yksityisen sektorin edunvalvonnassa.

– Sain johtaa myös työelämän laatuun liittyvien asioiden käsittelyä, kansainvälisestäkin näkökulmasta katsoen. Olen superkiinnostunut hyvästä työelämästä ja siitä, miten työpaikoilla voidaan. Tällainen kova juttu mielletään usein pehmeäksi.

Maaliskuussa 2023 Keturi aloitti Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n toiminnanjohtajana. Mari vaihtui Mariin, kun Keturin edeltäjä **Maria ”Mari” Löfgren** siirtyi saman katon alla Akavan puheenjohtajaksi. Siirtymä latasi Keturin akkuun taas uutta virtaa.

– Jotta pysyn tyytyväisenä, tarvitsen työhöni haastetta ja uuden oppimista. Uudessa ympäristössä innostukseni kasvaa, pystyn jälleen kehittämään asioita ja koen, että minulla on annettavaa.

Työmarkkinatilanne säätelee työryhtiä

JUKO on yksi julkisalojen pääsopijajärjestöistä ja edustaa työmarkkinaneuvotteluissa 35:tä akavalaista ammattijärjestöä kunta-, valtio-, yliopisto-, hyvinvointialue- ja kirkkosektorilla. 200 000 jäsenen edunvalvonta on toiminnan ytimessä.

Edunvalvonnan lisäksi Keturin toimenkuvaan sisältyy operatiivisen toiminnan johtamista ja koordinoimista, asioiden valmistelua hallinnolle sekä henkilöstöjohtamista. 11 henkilön tiiviissä työyhteisössä johdon sihteeri **Anu Huttunen** on Keturille tärkeä työpari, joka pitää asiat ja paperit järjestyksessä.

Yhteistyö Akavan ja viiden JUKOn toimialasektorin kanssa on jatkuva. Keturi jalkautuu mielellään myös jäsenistön pariin.

– Käyn usein puhumassa luottamusmieskursseilla. Työssäni on olennaista tavata aktiiveja ja kuulla kentän ääntä. Kun kuuntelee, kysyy ja keskustelee, ei tarvitse olettaa.

Kulloinenkin työmarkkina- ja sopimustilanne vaikeuttaa keskeisesti Keturin työryhtiä. Seuraava neuvottelukierros koittaa keväällä 2025, ja silloin työn fokus on tiukasti siinä.

– Vaikeuskertoimet kasvavat jatkuvasti. Jokaisen kierroksen jälkeen on todettu, että tällaista ei ole ikinä ollut.

Kun elämä soljuu työrauhavaiheessa, Keturi paneutuu toiminnan kehittämiseen ja valmistautuu tuleviin neuvotteluihin. Sidosryhmäpiiri on laaja ja käsittää oman JUKO-perheen lisäksi läheisesti Akavan sekä yksityisen puolen Ylempien toimihenkilöiden YTN:n.

Operatiivisen toiminnan johtaminen on moninainen vyyhti asioita. Anu Huttunen (oik.) pitää Mari Keturin tukena langat käsissä ja järjestyksessä.

Juristeja molemmin puolin pöytää

Neuvottelut ja palaverit rydyttävät Keturin tyypillisiä työpäiviä, jotka harvoin ovat samanlaisia keskenään. Viikosta ei yleensä sukeudu sellaista, miltä vielä maanantaiaamuna näyttää. Työmarkkinakentän liikkeet ovat nopeita, ja tulipalot on sammutettava ennen ilmi-
liekkeitä.

Keturi ei erityisesti rytmitä päiväänsä eikä täytä kalenteriaan suunnitelmallisesti. Lähellä olevat hyvät työkaverit auttavat häntä asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa. Käämejään hän ei hevin käräytä tiukaksi mielletyissä työssään.

– Olen äärimmäisen pitkäpinnainen ja rauhallinen ja teen nopeasti päätöksiä. Olen myös kaaoskontrolleri eli hallitsen tilanteet niin, ettei kaaosta synny. Minun ei tarvitse räjähtää usein – kotona ehkä joskus.

Juristit ovat Keturin havainnon mukaan vallanneet työmarkkina-alaa, monella neuvottelijalla on juristitausta. Juristin koulutuksesta onkin tukea, kun on aika pitää tarkasti pilkun paikasta kiinni. Luovuus lienee haasteellisempaa, luottamus sitäkin oleellisempaa.

45 sekunnissa

MARI KETURI

MISTÄ IMET INNOTUSTA TYÖHÖSI?

Olen joukkuepelaaja, ja työmarkkinakentällä jos missä pelataan joukkuepeliä. Tässä työssä viemme asioita eteenpäin ja onnistumme yhdessä, ja se saa minut syttymään joka päivä. Olen kiinnostunut ihmisistä ja tulen toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Olen pelannut futista Seinäjoen Mimiliigassa, ja siitä on ollut työssäni hyötyä!

MITÄ TYÖSI MERKITSEE YHTEISKUNNALLE?

Teemme parempaa työelämää suomalaisille julkisen sektorin työntekijöille. Julkinen sektori ei ole vain jokin menoerä vaan todella tärkeä tekijä yhteiskunnan toimivuudelle. Haluamme Suomen olevan maailman onnellisin maa jatkossakin.

MISSÄ NÄET TULEVAISUUTESI JURISTINA?

En ajattele positioita ja tehtäviä. Niin kauan kuin työ haastaa, opin uutta ja saan tehdä töitä hyvällä porukalla, se riittää. Työssä viihtyminen on minulle tärkeä osa työelämää. Olen löytänyt paikkani – en ole tehnyt päivääkään rikosjuristihomia enkä tunne kaipuuta oikeussaliin. Riita-asiani olen sopinut aina ennen käräjäoikeutta.

– Tässä bisneksessä luottamus menetetään vain kerran. Samat henkilöt näet neuvottelevat vielä monta kertaa yhdessä saman pöydän ääressä.

Perhevapaan sijaisuus käynnisti uran

Ala-asteen toisella luokalla kova Ben Matlock -fani tiesi, että hänestä tulee juristi. Kun Keturi ei päässyt aikaan heti oikeustieteelliseen, hän opiskeli ensin toimintaterapiaa. Kolmannella kerralla juristiopinnot aukenivat, ja Keturi opiskeli työoikeutta sekä täydensi opintojaan perhe- ja jäämistöoikeudella.

Keturi työskenteli opiskeluaikana konkurssipesien parissa. Valmistumisen alla työpaikan esihenkilö ajoi hänet työhaastatteluun Superiin. Perhevapaan sijais-
tamisesta käynnistyi työura, jonka loppu ei ole hämmöttämässä.

– Minulla on aina ollut tosi hyvät esihenkilöt. Olen saanut vapautta, vastuuta ja tarvittaessa tukea.

Kun ensin Espooseen kotiutunut perhe kasvoi, oli aika miettiä seuraavaa asuinpaikkaa. Kohdalle osui mansardikattoinen omakotitalo Nurmijärven Nummenpäässä, ja se oli siinä. Nelihenkinen perheen on siellä hyvä elää, hengittää, levätä ja samoilla metsässä yhdessä perheen labradoodlen kanssa. •

Kun kuuntelee ja keskustelee, ei tarvitse olettaa.

MITEN PURAN SOPIMUKSENI KOEAJALLA?

Koeaikapurku on useimmille sanana tuttu, mutta miten työntekijä voisi hoitaa tilanteen asiallisesti ja siltoja takanaan polttamatta?

Jäsenen pulma: Jäsen oli aloittanut uudessa työpaikassa, mutta koeaikana hänelle oli tarjottu toista, mielekkäämpää työpaikkaa. Miten koeaikapurku kannattaa hoitaa käytännössä?

Teksti MARJO-RIITTA OKSA | Kuvitus ISTOCK

Koeaikapurun synn tulee olla asiallinen ja liittyä kyseiseen työsuhteeseen

Joskus käy niin, että juuri aloitetussa työssä asiat eivät loksahtaa kohdilleen. Työtehtävät eivät välttämättä ole sovitun mukaiset, työyhteisön ilma-
piiri ei ole toivotunlainen tai kohdalle osuikin houkuttelevampi työtarjous toisesta työpaikasta.

– Autamme jäseniämme koeaikana liittyvissä kysymyksissä, kertoo Juristiliiton virkasuhdeneuvoja **Maria Färkkilä**. Tilanteet liittyvät sekä koeajan määrittelyyn että sen purkuun joko työntekijän tai työnantajan aloitteesta. Näissä tilanteissa kannattaa aina olla tarkkana ja hyödyntää liiton juristien tuki.

Yli 150

Juristiliiton työ- ja virkasuhdeneuvonta vastaa kiireisimpinä kuukausina yli 150:een jäseniltä tulleeseen yhteydenottopyyntöön tai kysymykseen.

Koeaikana palvelussuhteen voi purkaa matalammalla kynnyksellä, mutta purkuperusteen tulee kuitenkin olla lain mukaan asiallinen. Työntekijän purkaessa palvelussuhteen koeajalla tulee syyn liittyä työsuhteeseen.

– Koeaikapurun tulee perustua sellaiseen seikkaan, joka on ilmennyt osapuolille vasta työn aloittamisen myötä, kertoo Färkkilä. Kun perusteet työaikapurkua työnantajalle, tulee perusteluiden siis liittyä esimerkiksi siihen, etteivät työtehtävät, työskentelyolosuhteet tai työyhteisö ole vastanneet odotuksiasi.

Epäasiallinen koeaikapurku on esimerkiksi siinä tilanteessa, että purun perusteet eivät liity työntekijän työsuhteeseen, vaan työsuhteen ulkopuoliseen asiaan. Färkkilä antaa

Koeaikapurku astuu voimaan saman tien ilman irtisanomisaikaa.

käytännön esimerkin epäasiallisesta koeaikapurusta:

– On inhimillistä, että esimerkiksi parempi työpaikka, jossa on vaikkapa parempi palkka, osuu kohdalle silloin, kun on vasta aloittanut uudessa työpaikassa ja koeaika on kesken. Tätä ei voida kuitenkaan laskea asialliseksi syyksi koeaikapurulle, ja parempi vaihtoehto on irtisanoutua. Samat periaatteet koskevat virkasuhteen purkamista koeajalla.

Koeaikapurku astuu voimaan saman tien ilman irtisanomisaikaa. Työntekijän on myös hyvä ottaa huomioon, että silloin myös palkanmaksu ja työvelvoite loppuvat kyseisen päivään. Työntekijän onkin hyvä harkita, olisiko irtisanoutuminen monessa tilanteessa työaikapurkua parempi vaihtoehto lopettaa työt kyseisessä työpaikassa. Tällöin työnantajalle jäisi enemmän aikaa esimerkiksi järjestellä työtehtävät. •

Työ- ja virkasuhdeneuvonta

Neuvontamme auttaa jäseniä kaikissa työläinsäädäntöön ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Yhteyttä kannattaa ottaa ensisijaisesti sähköpostilla. Työ- ja virkasuhdeneuvonta voi olla ajoittain ruuhkautunut, mutta palaamme yhteydenottoihin aika- ja prioriteettijärjestyksessä mahdollisimman pian viestin saatuaamme.

Tekoäilyn tukema kasvojentunnistus vaarantaa perusoikeudet

EU:n tuore tekoälyasetus rajoittaa reaaliaikaiseen kasvojentunnistukseen perustuvan massavalvonnan tiukasti rajattuihin viranomaistarkoituksiin. Näin ei ole kaikkialla.

Teksti JUKKA NORTIO | Kuvitus TEKÖÄLY (ADOBE FIREFLY)

EU:n parlamentti, komissio ja neuvosto pääsivät joulukuussa 2023 yhteisymmärrykseen EU-komission kesällä 2023 valmistelemasta Artificial Intelligence Act -kokonaisuudesta eli tekoälyasetuksesta. Se asettaa tiukat rajat reaaliaikaiselle massavalvonnalle, joka tapahtuu kasvojentunnistuksen avulla julkisilla paikoilla. Asetuksen teknisiä yksityiskohtia hiotaan alkuvuoden 2024 aikana, ja sen on määrä valmistua ennen kesäkuisia EU-vaaleja.

– Kasvojentunnistus menee hyvin syvälle yksityisyyteen. Kyseessä on arkaluonteisten henkilötietojen käsittely, sanoo **Katariina Koski**. Hän työskentelee tietosuojaan, dataan ja teknologiaan erikoistuneena asiantuntijana asianajajatoimisto DLA Piperillä.

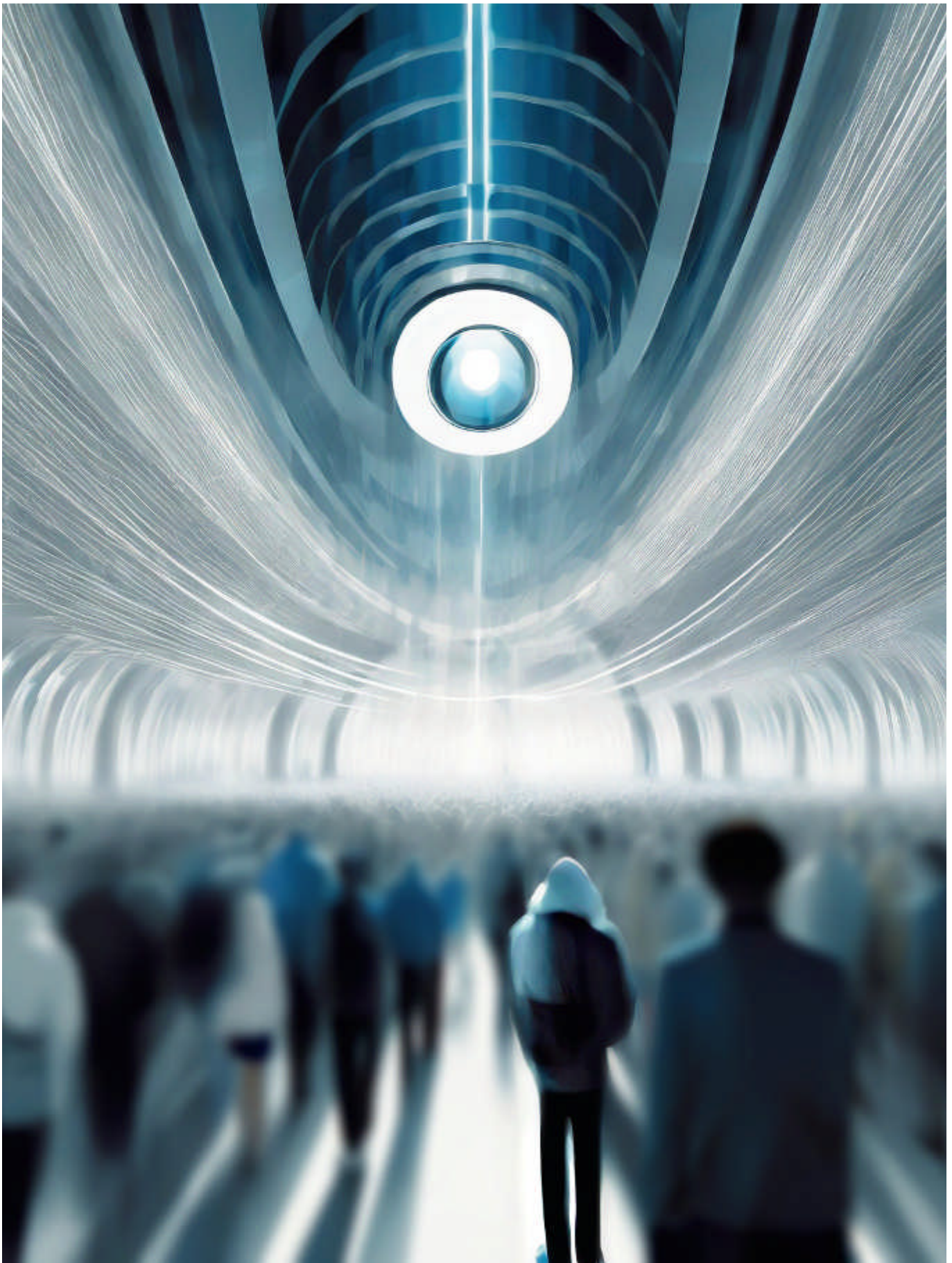
Perusoikeudet vaarassa massavalvonnassa

Kasvojentunnistukseen perustuva massavalvonta voi kaventaa merkittävästi perusoikeuksia, kuten tämän jutun yhteydessä esiteltävä Kiinan esimerkki osoittaa. Tämä halutaan kieltää tekoälyasetuksella.

– Yksityisyys on ihmisen perusoikeus. Olemme totuneet siihen, että voimme liikkua anonyymeina julkisilla paikoilla. Ellemme tapaa jotain meidät tuntevaa henkilöä, emme ole lähtökohtaisesti tunnistettavissa. Kasvojentunnistukseen perustuva massavalvonta voisi pahimmillaan estää tällaisen anonyymien liikkumisen, Koski sanoo.

Koski huomauttaa, että kasvojentunnistukseen liittyvä laillisuuden kannalta kahtalainen asetelma: on toisaalta reaaliaikainen valvonta ja toisaalta se, että valtavana

Kasvojen- tunnistuksessa on suuret mahdollisuudet väärintulkinnoille.

kasvokuvamassasta etsitään tiettyä henkilöä. Molemissa on ongelmansa.

– Tekoälyasetusehdotuksen ytimessä on ollut riskiluokitusjärjestelmä. Siinä tekoälyjärjestelmiä säännellään sen perusteella, kuinka suuren riskin ne aiheuttavat ihmisten terveydelle, turvallisuudelle ja perusoikeuksille. Riskiluokista yksi on niin sanotut kielletyt käytännöt, joissa tekoälyn käyttöä ei voi hyväksyä. Biometrinen tunnistaminen, kuten kasvojen tunnistuksen, reaaliaikainen käyttö julkisissa tiloissa tulee todennäköisesti olemaan juuri tällainen.

Sääteley tulee toisaalta todennäköisesti sallimaan kasvojen tunnistusta hyödyntävien tekoälyjärjestelmien käytön hyvin suppeassa käytössä lainvalvontatarkoituksissa, kuten sieppausten, ihmiskaupan ja terrori-iskun uhan kohdalla.

Tekoäly nostaa tunnistuksen uudelle tasolle

Kasvojen tunnistus ei sinänsä tarvitse tuekseen tekoälyä, sillä se perustuu kasvopiirteiden, kuten silmien, kulmakarvojen, korvien ja muiden kasvomuotojen etäisyyksien laskentaan. Tämä teknologia on kehittynyt muun muassa tietokoneiden laskentatehon kasvun ja parempien algoritmien seurauksena.

Petteri Järvisen mukaan kasvojen tunnistuksen perusperiaatteet eivät ole muuttuneet ratkaisevasti vuosikymmenten aikana. Järvinen on tietotekniikan asiantuntija, kouluttaja ja konsultti. Hän on julkaisut kymmeniä tietotekniikkaa käsitteleviä kirjoja

LISÄÄ AIHEESTA

LUKEMISTA

EU reaches deal on world's first comprehensive AI regulation (iapp.org)

Apulais-tietosuojavaltuutetun huomautus ja määräykset tietoturvaloukkausta koskevan ilmoituksen johdosta (finlex.fi)

Tekoälyyn perustuvasta kasvojen tunnistuksesta tullut päivittäinen apuväline rikostutkinnassa – Poliisi haluaa laajemmat käyttövaltuudet (hs.fi)

vuodesta 1986, viimeisimpänä *Tekoäly ja minä* syksyllä 2023.

Utta on nyt se, että kasvojen tunnistuksen tukena toimivan tekoälyn vertailuaineistoksi on otettu internetistä löytyviä miljoonia kasvokuvia. Kasvojen tunnistusta ja tekoälyä on kehitetty niiden avulla tunnistamaan tiettyjä ihmisiä laajasta kasvotietojen massasta.

Clearview for AI -niminen yritys on synnyttänyt paljon keskustelua keräämällä internetistä miljoonittain kasvokuvia. Kosken mukaan tämä toiminta on ollut jo nykyisen GDPR-asetuksen vastaista. Clearviewn aineiston käytön ongelmat on saanut tuntea myös Suomen keskusrikospoliisi, joka sai vuonna 2021 huomautuksen tietosuojavaltuutetun toimistolta.

Ongelmana virheelliset tunnistukset

Kun poliisi ja muut viranomaiset käyttävät tekoälyllä terästäettyä kasvojen tunnistusta rikollisten etsintään, törmätään tekoälylle tyypilliseen ongelmaan: se on täysin riippuvainen sen käytössä olevan opetusmateriaalin laadusta. Jos kasvokuvamateriaali on esimerkiksi iän, sukupuolen tai ihonvärin osalta vääristynyttä, heikkenee tunnistuksen tarkkuus.

– Kasvojen tunnistuksessa on suuret mahdollisuudet väärintulkinnoille ja sille, että massavalvonnan avulla pidätetään väärinä ihmisiä. Tekoälylle voi sattua yllättäviäkin virheitä, Petteri Järvinen kertoo.

Yhdysvalloissa ongelmia on ollut erityisesti ei-valkoisten kansalaisten tunnistamisessa, ja väärinä ihmisiä on pidätetty virheellisen kasvojen tunnistuksen perusteella.

– Tämä voi toisintaa rakenteellista syrjintää, Kata-riina Koski toteaa.

EU:n tekoälyasetus vaatii, että järjestelmien pitää olla luotettavia eli ne on koulutettava ja testattava niin, ettei epäoikeudenmukaisia vinoumia synny.

Kasvojen tunnistusta on helppo harhauttaa, sillä kasvoja voi muovata tai peittää siten, etteivät kasvojen tunnistusmenetelmät niitä tunnistaa. Sen sijaan elektroninen henkilötunnistus, seuranta ja valvonta esimerkiksi mobiililaitteen ja sen sovellusten avulla on Järvisen mukaan huomattavasti tehokkaampi tapa henkilöseurantaan. Siihen liittyy hänestä myös enemmän vaaroja kuin kasvojen tunnistukseen perustuvaan massavalvontaan.

Apuna kadonneiden etsintään

Kasvojen tunnistus voi olla myös hyödyllinen työkalu. Positiiviset käyttötarkoitukset, kuten kadonneiden henkilöiden etsintä, on tunnistettu ehdotetussa EU:n tekoälyasetuksessa.

Tulevan tekoälyasetuksen rinnalla on huomioitava henkilötietojen käsittelyä koskeva tietosuojasetus ja kansallinen tietosuojalainsäädäntö.

– Biometrinen tunnistaminen käytölle on asetettu tarkkoja kriteerejä jo olemassa olevassa lainsäädännössä. Niiden käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten on kielletty, ellei ole laillista perustetta,

kuten henkilön oma nimenomainen suostumus tai tärkeää yleistä etua koskeva syy, Koski sanoo.

Järvinen korostaa, että uusia teknisiä järjestelmiä suunniteltaessa pitää aina miettiä niiden vaikutuksia. Ongelmana on se, että teknologia kehittyy valtavan nopeasti, emmekä voi ennakoita kaikkia vaikutuksia.

– Teknologiakohtaista säätelyä tarvitaan aika vähän. Aika pitkälle pärjäämme kameravalvonnan kanssa pelkästään salakatselua koskevalla lailla ja GDPR:llä, Järvinen muistuttaa. •

Tämän jutun kuvitus on tuotettu Adoben Fireflylla, joka on generatiivinen tekoälysovellus. Kuvituksen pohjana on käytetty ainoastaan Adobe Stockin kuvapankkivalikoimaa ja sisältää vain kuvia, joihin käyttäjillä on oikeudet.

Kasvojen- tunnistukseen perustuva massavalvonta voi kaventaa merkittävästi perusoikeuksia.

Massavalvonta on täällä

KIIINASSA arviolta yli 700 miljoonan valvontakameran kasvojentunnistustiedot on kytketty henkilötietoihin. Kasvojentunnistus syöttää tietoja siitä, missä paikoissa ihminen on nähty ja liittää ne esimerkiksi luottokorttitietoihin. Näin hänen päivittäisiä kulkureittejään voidaan seurata ja liikkeitään ennakoita.

Tehokkaimmat kasvojentunnistuksen videosovellukset voivat tunnistaa ihmisten tunnetiloja. Poskien punan muutokset kertovat pulsin noususta. Kun tämä yhdistetään mikroilmeiden analyysiin, sovel- lus antaa arvion ihmisen tunnetilasta. Kiinassa ja Yhdysvalloissa kasvojentunnistusta on käytetty muun muassa poliisikuulusteluissa ja rekrytoinnissa valheenpaljastusmenetelmänä. Tällainen tunnistus tulee todennäköisesti olemaan kiellettyä EU:n tekoälyasetuksessa.

Kasvojentunnistusta on käytetty Suomessa rikollisten jäljittämiseen toukokuusta 2020 alkaen, jolloin poliisi sai käyttöönsä uuden valvontakameroihin liitetyn kasvojentunnistusohjelmiston, Kastun. Poliisi ja tulli saivat oikeuden kasvojentunnistuksen käyttöön kesäkuussa 2019 ja Rajavartiolaitos jo vuonna 2005. Kasvojentunnistusta saa käyttää vain, kun yritetään estää, paljastaa tai selvittää rikoksia. Järjestelmä perustuu poliisin kasvarekisteriin, johon verrataan esimerkiksi valvontakamerajärjestelmistä saatua kuvaa. Järjestelmä ei skannaakaan reaaliaikaisesti rikollisia.

Euroopassa tekoälyyn nojaavaa kameravalvontateknologiaa käytetään ensi kesänä Ranskassa. Olympialaisia varten on kehitetty menetelmä, jossa valvontakameroihin yhdistetty tekoälysovellus havaitsee mahdolliset turvallisuusuhat, kuten yksin jätetyt laukut, väen kokoontumiset väärin paikkoihin, tappelut ja muut järjestelmälle ennalta kuvatut tilanteet.

ILMOITUKSEN TARKKA LUKEMINEN VOI RATKAISTA TYÖPAIKAN SAAMISEN

Olenko jo myöhässä, jos en pääse harjoitteluun opintojen alussa? Oikkareita rekrytoivat oikovat käsityksiä ja kertovat, miten onnistut.

Teksti MERILLA KIVINEVA | Kuvitus ISTOCK

Työuran alku voi tuntua haastavalta: alan kokemusta pitäisi hankkia, mutta omasta osaamisesta saattaa olla epävarma. Kannattaako heti lähteä harjoitteluun, vai pitäisikö keskittyä opintoihin?

– Oman alan harjoitteluihin voi hakeutua jo ensimmäisenä opiskeluvuonna, mutta se ei heti opintojen alussa ole välttämätöntä. Yhtä hyvin voi keskittyä opintoihin tai kerryttää kokemusta muualta. Oman alan harjoitteluihin voi hakeutua myös myöhemmässä vaiheessa, HR Business Partner **Salla Jortikka** Castrén & Snellmanilta sanoo.

Jortikan kollega, HR-koordinaattori **Saga Heino** sanoo, että hakeminen on oppimisprosessi.

– Realiteetti on, että koska hakijoita on paljon, ensimmäinen hakukerta ei välttämättä johda työpaikan saamiseen, mutta opiskelija kehittyy kuitenkin työhaussa. Hakemisessa kannattaa olla sinikäs, Heino sanoo.

Omasta hakemuksesta kannattaa pyytää palautetta. Näin kehittyä ja oppii seuraavia hakuja varten.

Hakemus on työnäyte

Eri alojen työtkin kerryttävät työelämätaitoja ja kokemusta. Myös erilaiset luottamustehtävät esimerkiksi ainejärjestössä katsotaan usein eduksi.

– Uran alussa aiempaa työkokemusta enemmän vaikuttavat motivaatio ja asenne, Heino sanoo.

Kielitaito, tiimityötaidot sekä avoin ja reipas asenne ovat tärkeitä, samoin mielenkiinto ja uteliaisuus alaa kohtaan.

Hakijoiden massasta erottumiseen ei tarvita suurempia taikatemppeja, Jortikka ja Heino vakuuttavat. Etenkin alkuvaiheen opiskelijat ovat pääosin samalla viivalla hakiessaan paikkoja. Silloin pai-

nottuu ilmoituksen tarkka lukeminen ja siihen vastaaminen.

– Hakemus erottuu positiivisesti, kun hakija osoittaa ymmärtävänsä, mihin tehtävään on hakemassa, ja tuo konkreettisesti esille, miksi työtehtävä kiinnostaa ja miksi sopisi tehtävään, Heino listaa.

Jortikka sanoo hakemuksen olevan ensimmäinen työnäyte potentiaaliselle työnantajalle.

– Juristit tekevät työtä kielellä. Rekrytoijana on ilo lukea hakemuksia, jotka on laadittu huolella, räätälöity paikkaan, kiteyttävät olennaisen ja joissa ei ole kirjoitusvireitä, hän sanoo.

Ota opinnoista kaikki irti

Opintomenestys herättää paljon keskustelua. Jortikka ja Heino ovat törmänneet jopa kysymyksiin siitä, onko hakemiselle keskiarvorajaa tai kannattaisiko opiskella tiettyjä kursseja harjoittelupaikan saamiseksi.

– Poikkeuksellisen hyvät tai heikot arvosanat kiinnittävät toki huomion,

mutta hakijoita arvioidaan kokonaisuutena, Jortikka sanoo.

Hän kannustaa opiskelemaan juuri niitä aiheita, jotka innostavat ja kiinnostavat.

– Opinnot tarjoavat mahdollisuuden kokeilla ja tutustua eri oikeudenaloihin. Monialaisuus ja pintaraapaisun osaaminen monesta aiheesta voi olla uran alussa hyväkin asia.

Omasta osaamisesta ei kannata murehtia liikaa. Suuren osan asioista oppii juuri harjoittelussa, eikä harjoittelijan oleteta olevan kaikessa valmis.

– Oikiksessa ei opeteta esimerkiksi substanssiasioita samalla tavalla kuin työssä oppii. Myös yleiset työelämätaidot ja itsevarmuus kasvavat tekemällä. Harjoittelusta voi saada myös varmistusta siitä, minkä oikeudenalan parissa haluaa tulevaisuudessa työskennellä, Jortikka sanoo.

Juristiliitto palkitsi Castrén & Snellmanin parhaana opiskelijatyönantajana vuonna 2023. Palkinto myönnetään opiskelijoiden ehdotusten perusteella. •

Onnistu työhaussa

JURISTILIITTO tarjoaa oikkareille useita eri urapalveluita. Niitä kannattaa hyödyntää heti, kun harjoittelu- tai työpaikan hakeminen on ajankohtaista.

Liitto tarjoaa jäsenilleen maksutta esimerkiksi oikkareiden oman CV-sparrin, verkkovalmennuksia ja apua LinkedIn-profiilin ja hakemuksen viilaamiseen.

Många finskspråkiga studerar på svenska

Fler finskspråkiga juridikstuderande väljer att avlägga sina studier på svenska.

Text JOHN ILLMAN | Bild ISTOCK

Eero Kemppinen är en finskspråkig studerande som avlägger en juridik-utbildning delvis på svenska vid Helsingfors universitet. Kemppinen är medlem i juristklubben Codex. Han studerar för femte året. Vid sidan om studierna arbetar han vid en advokatbyrå, där han också använder svenska med flera kolleger.

Kemppinen förklarar varför han valt att läsa till jurist på svenska. Han anser att jurister har större möjligheter att utöva sitt yrke i Finland om de också behärskar svenska.

– Genom att kunna svenska kan jag också läsa förutom finländska även rikssvenska och norska juridiska källor. Dessa lagar är i många fall mycket lika de finländska och därmed kan jag skaffa mig en djupare förståelse för resone-mandet kring lagarnas uppbyggnad.

Under uppväxten i Raumo använde Kemppinen svenska ytterst lite. Han säger att han inte heller hade lätt för svenska i skolan. Men då han skulle välja var han utförde sin värnplikt, valde han Nylands Brigad i Dragsvik utanför Ekenäs. Det här för att stärka sina kunskaper i svenska.

Som Juristnytt skrivit om flera gånger kan juridikstuderande vid Helsingfors universitet avlägga sina studier i form av en tvåspråkig utbildning. Det betyder att svenskspråkiga studerande avlägger en del av sina studier på finska och finskspråkiga i sin tur en del av studierna på svenska.

Beslutet måste fattas för tidigt

För de finskspråkiga studerande som vill avlägga studier även på svenska måste valet fattas snabbt, redan i början av läsåret. Det här riktar Kemppinen kritik mot.

– Då jag var första årets studerande upplevde jag att jag fick för lite information från universitet om den tvåspråkiga utbildningen. Läget har dock förbättrats då det nu finns tutorer enkom för de som går den tvåspråkiga utbildningen.

Att avlägga en tvåspråkig examen har blivit något vanligare bland finskspråkiga. Professor **Dan Helenius** vid Helsingfors universitet skriver att de finskspråkigas antal ökade från sju till 23 åren 2018–2020.

För Kemppinen var det inledningsvis utmanande att läsa juridik på svenska. Men det är inte språket som har skapat de flesta utmaningarna för honom.

– Det är snarare avsaknaden av undervisningsmaterial på svenska som varit det största problemet.

Då studierna inleddes fanns det förutom honom också 19 andra finskspråkiga studerande som tog samma examen. Men efter starten år 2019 har flera av dem hoppat av.

Inga större problem med språket

Ella Stenroos är en annan finskspråkig juridikstuderande som valt att avlägga studier på

Om man vill bli bättre på att tala svenska eller finska är det bara att modigt pröva på.

svenska. Stenroos från Åbo sökte först till finska Åbo universitet men blev inte antagen.

– En vän tipsade mig om att det vid Åbo Akademi också finns en juridikutbildning. Jag hade lätt för svenska i skolan och såg inga större problem med att studera på svenska.

Stenroos anser ändå liksom Kemppinen att juridiska termer på svenska inte är det lättaste. Urvalsprovet till juridikutbildningen vid Åbo Akademi var utmanande, liksom studierna inledningsvis.

Samtidigt som Steenroos, deltog tre andra finskspråkiga studerande i ämnesföreningen för rättsnotariestuderande vid Åbo Akademi, Stadga. Hon säger att professorerna i ämnet tog vänligt emot dem.

Stadga har ett tätt samarbete med dess finska vänförening Lex vid Åbo universitet. Stenroos ser det som viktigt att studerande knyter kontakter över språkgränserna.

– Om man vill bli bättre på att tala svenska eller finska är det bara att modigt pröva på.

Numera bor och arbetar Stenroos i Helsingfors trots studier i Åbo. Svenskan är en naturlig del även i hennes arbete. Hon förklarar varför hon flyttat till huvudstaden.

– Mina studier under magistersskedet är till stor del läskurser. Därför går det smidigt att kombinera arbete och studier. Jag valde också att flytta till Helsingfors eftersom de flesta arbetsplatser för jurister finns här, säger Ella Stenroos. •

Finskspråkiga juridikstuderande som avlägger studier på svenska

- Den tvåspråkiga juridikutbildningen vid Helsingfors universitet sker under kandidatstudierna i Helsingfors och även under magisterstudierna vid enheten i Vasa. Av det totala antalet utexaminerade rättsnotarier som avlagt en tvåspråkig examen har de finskspråkigas antal varit 7 (2018), 19 (2019), 23 (2020).
- Antalet finskspråkiga juridikstuderande vid Helsingfors universitet som anmäler sig till en tvåspråkig juridikexamen är klart högre än antalet utexaminerade. Dan Helenius vid Helsingfors universitet bedömer att antalet anmälda kan vara runt 40–50 studerande per år, vilket betyder att lite över hälften hoppar av och aldrig slutför en tvåspråkig examen.
- Vid Åbo Akademi har andelen finskspråkiga juridikstuderande i början av studieåret varit mellan en fjärdedel och en femtedel av samtliga juridikstuderande de fyra senaste åren.

– Kaikki muu yliopistolla on kivaa, mutta ajankäyttösuunnittelu tietokoneen kanssa ei, Mikko Vuorenpää sanoo.

Professori Vuorenpää:

Oikeudenkäyntien kesto yhä iso ongelma

Teksti ARI MÖLSÄ | Kuva MIKKO VUORENPÄÄN KOTIALBUMI

Lapin yliopiston prosessioikeuden professori **Mikko Vuorenpää** tunnetaan utterana oikeustieteilijänä ja värikkäänä sanankäyttäjänä.

Pikkulinnut kertovat: ”Mikko on suomalaisen prosessioikeuden luotettava peruskallio, jonka analyysiin voi luottaa.” Ja: ”Iso mies, isot liikkeet. Turun murre, möreä ääni.”

Pykälöikäämme.

1. luku

Juristin hommiin ajautumisesta

1§. Lapsuuden unelma-ammatti. Palotaskulamppunäyttäjää. Näin pikkupoikana palomiehen, joka kanto taskulamppua. Päätelin, että hänen tehtävänsä on näyttää lampulla kohtaa, johon sammutusvettä pitää ruiskuttaa. Erittäin tärkeä työ.

2 §. Valaistuminen. Molemmat vanhempani olivat lakimiehiä. Viehätyin etenkin isäni työtavoista. Oikeusneuvosmiehenä hän teki töitä paljon myös kotona. Keittiössä hän otti juttuvihon pöydän vasemmalta laidalta, avasi juttuvihon, katsoi sitä hetken ja siirsi sen sitten pöydän oikealle laidalle. Se näytti kovin helpolta ja suorastaan hypnoottiselta hommalta.

2. luku

Lakimiehistä eliölajina

1 §. Taitava juristi. Laaja-alaisesti oikeuslähteitä tunteva henkilö, joka kykenee näkemään edessään olevan asian liitynnät myös muuhun kuin juttuun välittömästi liittyvään sääntelyyn. Itse en tätä määritelmää täytä ollenkaan, sillä oma mahdollinen osaamiseni rajoittuu muutamaankin oikeudenkäyntiä säätelevään lakiin.

”Prosessioikeuden tutkijakunta Lapin yliopistossa on tosi dynaaminen ja kovassa iskussa.”

2 §. Tomppeli juristi. Kärjäjänsankari, joka yrittää käyttää oikeudenkäyntilain säännöksiä niiden tarkoituksen vastaisesti. Tällainen pyrkii ilman perusteltua syytä muka nokkelalla kikkailulla prosessin viivyttämiseen tai suorastaan koko käsittelyn estämiseen.

3. luku

Suomen lainsäädännöstä

1 §. Kiva laki. Rakennuskaari. Pidän tärkeänä, että meillä on lainsäädännössämme seikkaperäisesti normeerattu muun muassa sikojen laskeminen terhometsään ja humaliston istuttaminen. Puhumattaakaan yhteisvastuuta korostavasta säännöksestä, jonka mukaan veräjä tai hila, josta kylätie käyppi, on kaikkien naapurien tehtävä ja kunnossa pidettävä.

2 §. Kamala laki. Mikä tahansa sosiaali- ja terveysministeriön valmisteleva laki. Niiden sisällöstä ei ota selvää kukaan.

4. luku

EU:n lainsäädännöstä

1 §. Kutkuttavinta. Asioiden vaikeusasteen nousu, kun asialla on liityntöjä EU-lainsäädäntöön.

2 §. Kauhistuttavinta. Asioiden vaikeusasteen nousu, kun asialla on liityntöjä EU-lainsäädäntöön.

5. luku

Prosessioikeudesta yleisesti

1 §. Hyvä trendi. Prosessioikeuden tutkijakunta Lapin yliopistossa on tosi dynaaminen ja kovassa iskussa.

2 §. Huono trendi. Se, että opiskelijat kutsuvat prosessioikeutta ”prossuksi”.

6. luku

Prosessioikeudesta erityisesti

1 §. Kipein akuutti ongelma. Oikeudenkäyntien liian pitkä kesto. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut Suomea vastaan 57 langettavaa tuomiota, joissa todetaan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan loukkaus oikeudenkäynnin pitkän keston takia.

Kuka

MIKKO VUORENPÄÄ

- ▶ s. 1972, Turku
- ▶ OTK 1996, OTL 1999, OTT 2007, TY
- ▶ VT 2001, Vakka-Suomen kärjäjäoikeus
- ▶ Mm. assistentti, tutkija, tutkijatohtori, TY 1997–2012
- ▶ Erityisasiantuntija, OM:n lainvalmisteluosasto 2007–2008
- ▶ Oikeustieteen professori, HY Vaasan yksikkö 2012–2013
- ▶ Prosessioikeuden professori, TY 2013
- ▶ Rikosprosessioikeuden professori, LY 2014–2018
- ▶ Prosessioikeuden professori, LY 2018–
- ▶ Senilex ry sihteerinä, 2002–2004
- ▶ Lakimiesliiton valtuuskunnan jäsen, 2006–
- ▶ Tuomarivalintalautakunnan jäsen 2010–2015
- ▶ Asianajajaliiton valvontalautakunnan jäsen, 2013–2014
- ▶ S Lakimiesyhdistyksen Turun os. pj., 2012–2014
- ▶ S Lakimiesyhdistyksen Lapin os. pj., 2016–
- ▶ Lex Ry:n kunniajäsen
- ▶ Kirjallista tuotantoa muun muassa: Asianomistajan oikeudet rikosprosessissa (2014), Valittuja kysymyksiä todistus oikeudesta (2020), Prosessioikeuden perusteet 2023, päätoimittaja teoksessa Prosessioikeus (2021)
- ▶ Perhe: vaimo
- ▶ Harrastukset: kunto-urheilu, avantouinti

2 §. Suurin äskettäinen edistysaskel. Todistusoikeus uudistus – mukaan lukien uudistus, jonka nojalla todistajankertomukset tulevaisuudessa videoidaan.

7. luku

Professorin hommista

1 §. Sielukkainta. Massaluentojen pitäminen. Valitetavasti niitä on nykyään kovin vähän. Ja totta kai väitöskirjojen ohjaaminen, esitarkastaminen ja vastaajattajana toimiminen.

2 §. Raadollisinta. Ajankäyttösuunnitelmien tekeminen yliopiston työajanhallintajärjestelmään. Olen tehnyt kirjaukset samalla pohjalla vuodesta 2010 lähtien. Edes nimitykseni professoriksi tai taannoinen jäsenyyteni vuoden 2015 valintakoelautakunnassa ei ole vaikuttanut kirjauksiini.

8. luku

Omasta urasta

1 §. Suurin voitto. Pääsy oikikseen vuonna 1991.

2 §. Katkerin tappio. Ei ensimmäistäkään opintoviikkoa ennen vuoden 1992 huhtikuuta. Tai oikeastaan tämäkin on voitto – kovasti lystää aikaa se oli.

9. luku

Pienet suuret asiat

1 §. Mielimauste. Piparjuuri.

2 §. Herkkuruoka. Tomaattikeitto.

3 §. Paras juoma. Bloody Mary.

4 §. Kaunein kukka. Krookus.

5 §. Rakkain romaani. Tommi Melenderin Aurum on aika hyvä.

6 §. Musiikin mestariteos. AC/DC.

7 §. Kuvataiteen helmi. Kalervo Palsan sarjakuvatuotanto.

8 §. Esikuva. Dan Frände.

9 §. Elämän tarkoitus. Ei ainakaan suorittaminen, minkä voisin itsekin useammin muistaa.

10 §. Motto. Älä lykää huomiseen sellaista, minkä voit lykätä ensi viikkoon.

Nimitykset

Kristiina Vola
Asianajotoimisto
Kontturi & Co Oy

Iiris Rantanen
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

Silja Piippo
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

**André
von Martens**
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

Otto Ahtola
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

Leo Varttala
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

Jenny Kaanela
Asianajotoimisto
Krogerus Oy

Asianajotoimistot

Asianajotoimisto Kontturi & Co Oy:n asianajajaksi AA, VT **Kristiina Vola** 8.1.2024 alkaen. (kuva)

Asianajotoimisto Krogerus Oy:n Senior Associateksi OTM **Iiris Rantanen** 2.10.2023 alkaen, Associateiksi OTM **Silja Piippo** 14.8.2023, OTM **André von Martens** 4.9.2023, OTM **Otto Ahtola** 2.10.2023, OTM **Leo Varttala** 2.10.2023 ja OTM **Jenny Kaanela** 4.12.2023 alkaen. (kuvat)

Lieke Asianajotoimisto Oy:n Counseliksi riidanratkaisu-praktiikkaryhmään AA, varatuomari **Maija Ahtiainen** 6.11.2023 lähtien.

Asianajotoimisto Roihu Oy:n avustavaksi lakimieheksi perhevarallisuus oikeuden tiimiin OTM **Elsi Mäkinen** 27.11.2023 alkaen, IPR-lakimieheksi OTK **Juha Myllyoja** 2.1.2024 alkaen ja asianajassistentiksi Tampereen toimistolle oikeustieteen opiskelija **Nelli Lappalainen** 4.1.2024 alkaen.

Nimityksiä-palstan tekstit ja värikuvat mieluiten valkoisella taustalla toimitetaan osoitteessa www.juristiutiset.fi/ ilmoitanimitys viimeistään **2.5.2024**. Julkaistuista kuvista veloitamme käsittelykuluina 40 euroa/kpl. Numero 3/24 ilmestyy 12.6.2024. Toimitus pitää oikeuden tekstin muokkaamiseen ja lyhentämiseen tarvittaessa.

Mukana työelämän jokaisessa käänteessä

Yhdistämme työntekijän ja työnantajan

Etsitkö tiimiisi huippuammattilaista tai unelmiesi työpaikkaa? Suositettu Juristirekrytointi-sivusto välittää vuodessa satoja työpaikkoja. Työpaikkavahdilla saat tiedon uusista paikoista nopeasti.

Kysyttävää työelämästä?

Olipa asiasi pieni tai suuri, me autamme. Työ- ja virkasuhdeneuvonta palvelee esimerkiksi palkkaneuvotteluihin, työsopimuksiin ja työelämän pulmiin liittyvissä asioissa.

Intoa ja uutta suuntaa urallesi

Harkitsetko rohkeaa urahyppyä tai haluaisitko kehittyä lisää nykyisessä työssäsi? Tarjoamme tukea uralle mm. mentoroinnin, henkilökohtaisen uravalmennuksen ja omatoimisten verkkovalmennusten kautta.

Juristiliiton palvelut, edut ja koulutukset ovat aina maksutta jäsenten käytettävissä.

juristiliitto.fi

JURISTILIITTO
JURISTFÖRBUNDET

Olet sitä mitä luet

Lukeminen on todellinen life hack. Se on helppo tapa tulla fiksummaksi. Kiinnostaako tekoälyn etiikka? Tai valaat? Tai miten kissat kommunikoivat? Näistä kaikista on kirjoitettu kirja – ja omistan ne kaikki.

Luen ensisijaisesti ei-fiktiota. Ongelmanani on, että luontaisesti heikko keskittymiskyyni on vain heikentynyt älylaitteiden käytön myötä.

En kuitenkaan halua olla liian ankara itselleni. En edes pyri lukemaan kirjoja kannesta kanteen yhdellä kertaa, vaan selailen ja silmäilen.

Strategiani on lukea useita kirjoja samanaikaisesti. Kirjoja on joka puolella: kahvipöydässä, autossa, vessassa. Jos minulla on hetki aikaa, selaan kirjaa ja yritän löytää ainakin yhden hyvän ajatuksen.

Uskon kirjojen osalta myös osmoosi-ilmiöön. Jos kirjaa pitää lähellä, sen viisaus voi siirtyä sinuun. Pidän aina pääsykoekirjoja mukanani ja luotin, että tieto voi tarttua pehmeän kudoksen läpi, myös kirjoja lukematta.

Pitämällä hyvää kirjaa yöpöydällä voi uniinkin tulla uusia ajatuksia. Jos et usko tähän, kokeile asettaa yöpöydällesi pino maksamattomia laskuja, täyttämätön veroilmoitus ja muutama parkkisakko.

”Taide on mysteeri”, sanoi filosofian opettajani koulussa. Mielestäni kirjat ovat vastaavalla tavalla mysteereitä. Jokainen kirja voi potentiaalisesti vaikuttaa elämäsi ja asenteisiisi – mutta et tiedä sitä vielä.

Tämän takia mikään ei ole upeampi näky kuin hyvin varusteltu kirjakauppa: täynnä mysteereitä, joita emme ole vielä selvittäneet. Täynnä tietoa monilta eri elämäntiloilta. Tietoa, joka voi muuttaa elämäsi ratkaisevalla tavalla.

Kaiken lukemiseen ei kuitenkaan ole aikaa. Mitä siten kannattaisi lukea?

Paras tapa on mielestäni seurata juuri sillä hetkellä itseään kiinnostavia aiheita, ja sitten soveltaa saatuja oppeja laajemmin omaan elämään.

Luen tällä hetkellä muun muassa kirjaa polyamoriasta (*Ethical Slut*), taidekriittistä (*Playing To the Gallery*) ja pelisuunnittelusta (*A Guide to Engineering Experiences*).

Minua ei juurikaan kiinnosta polyamoria suhde-
muotona, mutta missään kirjassa ei ole kuvattu toisen ihmisen näkemistä ja kohtaamista yhtä hienosti. Kirja sisältää huomattavasti mielenkiintoisempia näkökul-

mia myös bisnekseen kuin vaniljaiset leanstartupit ja innovatorsdilemmat.

Myöskään hömppää ei saa unohtaa. **Steven Johnson** kirjoittaa kirjassaan *Everything Bad is Good for You* kuinka yleinen käsitys siitä, että populaarikulttuuri tekisi sinusta tyhmemmän, on itse asiassa täysin virheellinen. Johnsonin mukaan nykyaikainen nopeampoinen populaarikulttuuri itse asiassa edistää kognitiivisia taitoja.

Valitut Palat, iltapäivälehdet, *Seiska* – kaikki hyödyllisiä aivojen kehitykselle, kunhan niitä nautitaan riittävän pieninä annoksina. Älä tunne huonoa omaatuntoa näiden lukemisesta.

Välillä lehdissä listataan bisneskirjoja, joita olisi kuulemma hyvä lukea. *Thinking, Fast and Slow*. *The Power of Habit*. *Getting Things Done*. *The 7 Habits of Highly Effective People*.

Hyi hemmetti. Neuvoni on unohtaa kaikki nämä epäinspiroivat ja epäinhimilliset teokset.

Olet sitä mitä luet, ja kukaan ei jaksa olla *Zero to One*.

Pitämällä hyvää kirjaa yöpöydällä voi uniinkin tulla uusia ajatuksia.

ANTTI INNANEN
CEO, Dot.
Antti Innanen
antti@dot.legal

Viisi nopeaa

Sami-Petteri Seppä, Juristiliiton hallituksen jäsen

Sami-Petteri Seppä on Juristiliiton hallituksen jäsen. Seppä valmistui Turun oikeustieteellisestä vuonna 2019 ja toimi sen jälkeen syyttäjänä Helsingissä. Auskultoinnin jälkeen alkuvuodesta 2023 hänelle tarjoutui mahdollisuus siirtyä käräjätuomariksi Helsinkiin. Sekä syyttäjän että tuomarin työ innostaa Seppää, ja kumpikin suunta on edelleen mahdollinen.

Miksi sinusta tuli juristi?

Olin nuorempana vakuuttunut, että minusta tulee joko politiikan toimittaja tai elokuvaohjaaja, ja lopulta oikeustieteellinen tuli itsellenikin vähän puskista. Lukion jälkeen oli eri vaihtoehtoja, ja lopulta päädyin oikeustieteelliseen mahdollisuuksien monipuolisuuden ja alan yhteiskunnallisuuden vuoksi. Varsinainen juristi-identiteetti ja innostus juridiikkaa kohtaan heräsi vasta oikiksessa.

Millaista on juristin työ vuonna 2050?

Vaikea nähdä, että juridisen työn tarve vähenee, mutta tekijät ja teko-tavat varmasti muuttuvat. Suorittava työ vähenee ja paino siirtyy enemmän analysoiviin töihin. Toisaalta Terminator-elokuvasarjan suurena fanina olen taipuvainen pessimistisyyteen ja toivon, että tulevaisuudessa ylipäättään on vielä tarvetta juristeille.

Mihin asioihin haluat vaikuttaa liiton hallituksessa?

Tärkein teema on nuorten äänen ja uuden työntekijäsukupolven edustaminen. Nuorille palkkaa tärkeämpiä tekijöitä voivat olla esimerkiksi hyvä johtaminen ja avoin työyhteisö. Muita tärkeitä teemoja ovat oikeustieteellisen koulutuksen laatu ja koko oikeuslaitoksen tilanteen tervehdyttäminen.

Mikä on Juristiliiton merkitys jäsenille?

Edunvalvonta on liiton ehdoton ydintehtävä ja myös tärkein "jäsenpalvelu". Ylioppilaskuntapolitiikassa minulle sanottiin, että edunvalvonta on onnistunutta, jos siitä ei kuule ja jäsenistö ei huomaa sitä. Tämä pätee myös Juristiliittoon. Liitto toimii edunvalvojana esimerkiksi monissa uransa alussa oleville juristeille tärkeissä aiheissa, kuten määräaikaissa työ- ja virkasuhteissa, muuntokoulutuksessa ja oikeustieteellisen koulutusmäärissä.

Miten pidät huolta jaksamisestasi?

Kulmakivet ovat jooga, A-studio, politiikka-podcastit ja lukeminen. Tuolla nelikolla saa työasiat hyvin nollattua. Minulle töiden tekeminen iltaisin tai sunnuntaisin ei ole varsinaisesti ongelma, vaan tärkeämpää on se, että vapaa-aikaa ylipäättään jää riittävästi ja että säilytän kontrollin omaan ajankäyttöni. Myöskään työyhteisön merkitystä ei voi väheksyä. Hyvinvoiva ja viihtyvä työntekijä on myös usein tehokkaampi työntekijä.

